

ACTUALIDAD

NO OFICIAL

MIS SUSTITUTOS VIRTUALES

Eduardo \$ Zaplana

INFORMES VARIOS SOBRE CANAL NOU ELABORADOS POR EL SOCIAL COMUNISTA COMITÉ DE REDACCIÓN

INFORME NUMERO 4

De maig de 1999 a agost de 2000

Un grito de denuncia como la única posibilidad de no convertirnos en cómplices del grave atentado contra la democracia que se está practicando en Canal 9 a base de censura y manipulación.

PREÁMBULO

Los informativos de Canal 9 manipulan la información y la censura de forma continuada y cada vez de manera más burda con un único objetivo: beneficiar los intereses políticos partidistas del Partido Popular y sobretodo del líder de este partido en la Comunidad Valenciana, Eduardo Zaplana.

Los responsables de esta constante agresión a los principios democráticos son los máximos directivos de la cadena y su grupo de colaboradores con cargos destacados en el Departamento de Informativos que día tras día elaboran unos telenoticias tan alejados de la realidad como llenos de contenidos propagandísticos.

En la cúpula de esta organización pensada para manipular está la directora de Canal 9, Genoveva Reig, que actua como principal comisaria política controlando al milímetro todos los contenidos de los informativos. En este terreno, el papel del director general, José Vicente Villaescusa, se limita al de subordinada y disciplinada complicidad a la hora de dar la cara, sea en las Cortes o delante de la opinión pública en favor del modelo desinformativo en vigor.

En el Departamento de Informativos, Pau Pérez Rico, como subdirector de informativos, Menchu Illán, com jefe del Departamento, y Paco Lloret, com jefe de Deportes, garantizan el cumplimiento estricto de todas las órdenes manipuladoras y censuradoras que los responsables de los diferentes informativos, Josep Magraner, Lluís Motes, Rodolf Ferrer, Rafael Medina, Jesús Martínez i Josep Vicent Montesinos, acatan estrictamente al precio de convertir los productos que elaboran en falsas fotografías del mundo real, a costa de desinformar en lugar de informar.

Un grupo de cargos intermedios y jefes de sección cómplices de la situación, que se caracterizan por no resistirse jamás ante los abusos que sufren y ven a su alrededor, cierran el organigrama.

Con esta dirección, y con la elección consciente de un modelo informativo tanto superficial como poco plural, tanto sectario como poco reflexivo, el producto resultante del trabajo de todos los miembros de la Redacción es justo el contrario de lo que debería ser: en lugar de explicar lo que pasa ofrecemos una imagen virtual de la realidad; en lugar de favorecer el debate social, lo evitamos; en lugar de facilitar el derecho a la información de los ciudadanos, engañamos.

Como trabajadores de un medio informativo que además es un medio público, nos sentimos en la obligación de hacer sentir nuestra impotencia delante del incumplimiento del deber básico en nuestra profesión: servir al público. Informarlo desde la profesionalidad, sin más límites que la ley y haciéndole

Cuarto Informe sobre Canal Nou

llegar todo aquello que nosotros, ajenos a cualquier interés particular, de grupo o partidista, consideramos que se ha de contar.

Hoy en Canal 9, eso no se puede hacer. La situación de manipulación, censura y persecución de los profesionales no es nueva. Todavía continúa vigente la depuración de periodistas llevada a término por el entonces director de la cadena, Jesús Sánchez Carrascosa, y el actual subdirector de Informativos Pau Pérez Rico. Los abusos vienen de lejos pero en lugar de reducirse van a más. En la Redacción hay un sentimiento generalizado de miedo, de castigo al discrepante. Se sabe que expresar cualquier opinión diferente a la línea oficial es sinónimo de problemas. El fruto de esto es un arraigado fenómeno de autocensura, del cual todos somos conscientes, pero que se ha de añadir a la que ya se sufre a causa de los directivos.

En Canal 9 no hay un mínimo de democracia informativa. Nuestros noticiarios responden, sobretudo, a intereses partidistas. La referencia más cercana a los criterios profesionales a la hora de seleccionar las noticias responde a buscar aquello que más audiencia puede tener i, desgraciadamente, es el peor de los criterios profesionales que puede usar un informador, ya que conduce inexorablemente a la exageración y al sensacionalismo.

Todo lo que sigue, todo lo consta en este informe está repetidamente contrastado. No son opiniones, son datos objetivos que se pueden comprobar. Hay una larga batería de abusos, censuras, manipulaciones y engaños. No están todos los que se han producido. Que no estén aquí sólo quiere decir que nosotros no los hemos detectado. Seguramente la carencia de medios a la hora de trabajar, medios que no nos facilitan los directivos, ayuda porque se nos pasan muchas cosas. De todas maneras, puede ser que esta resistencia que encontramos nos estimula a entregarnos más en la tarea de procurar que se cumpla el derecho que, según la Constitución, tienen todos los ciudadanos de este país: el de recibir una información libre y veraz.

MANIPULACIÓN

La manipulación informativa es una constante en Canal 9. Manipulación informativa presidida por la censura, el sectarismo i la falta de pluralismo.

El largo brazo de la directora, Genoveva Reig, es una presencia constante incluso en los detalles más anecdóticos de los contenidos. Menospreciando los mínimos de confianza que se supone que se habrían de tener hacia los cargos inferiores que uno mismo ha colocado, las escaletas de los informativos, básicamente en lo que respecta a cuestiones que se pueden considerar "sensibles", son revisadas diariamente.

La tarea de control continúa en el subdirector de informativos, Pau Pérez Rico, y en la jefa de Informativos, Menchu Illán.

El primer estadio en el proceso de manipulación y censura lo encontramos cuando los diferentes jefes de sección olvidan, cuando comentan las cuestiones en las reuniones de escaleta (reuniones para diseñar el telenoticias del día), algunas noticias polémicas o, más concretamente, que se consideran susceptibles de perjudicar al PP o al gobierno de Zaplana.

Después son los directores-editores de los telenoticias los que hacen la selección supuestamente definitiva de las cuestiones. Ellos, que también olvidan las cuestiones molestas son los que acaban dibujando el Noticias 9 y decantándose siempre por un paisaje de la realidad con atención especial a las cuestiones más superficiales (la apuesta por El Caso o los diarios de fútbol no es de ahora) en detrimento de las cosas que normalmente a la mañana siguiente veremos en las primeras páginas de todos los diarios valencianos. Ellos son los primeros grandes responsables de la censura, la que aplican cuando seleccionan.

Posteriormente, incluso el subdirector para informativos, Pau Pérez Rico, o la jefa del departamento, Menchu Illán, o ambos, revisarán la escaleta resultante. A ellos también les continuará pasando por alto las cuestiones que han olvidado los anteriores. Después todavía la directora, Genoveva Reig, dirá la última palabra sobre las noticias que se considera especialmente sensibles.

Ya hacia el final del proceso, los encargos llegan a los diferentes jefes de sección, que, disciplinadamente, se ocuparán de convertir en noticias ese diseño de escaleta que cuando les llega bien poco tiene que ver con

Cuarto Informe sobre Canal Nou

los más elementales principios éticos y deontológicos de nuestra profesión.

Y al final somos los cámaras y periodistas los que elaboramos los vídeos, condicionados por los mismos criterios de selección que todos conocemos y por el ambiente de persecución que hay en la redacción sobre los contenidos y las posibles discrepancias. Cámaras y periodistas tenemos también la gran responsabilidad de no ser capaces de ofrecer, en nombre del público a quien servimos, una resistencia más grande a los abusos que contemplamos. Sabemos que la censura i la manipulación informativa va más allá del hecho que en nuestro vídeo se nos pueda o no dar una determinada consigna o hacernos una observación concreta. Sabemos que la desinformación está, casi siempre, antes, en un estadio al que no tenemos acceso.

CENSURAMOS A AZNAR PARA SALVAR A ZAPLANA.

El caso que ahora comentamos és una clara muestra de hasta que punto se esconde todo aquello que se considera que puede perjudicar la imagen del presidente de la Generalitat, Eduardo Zaplana.

CANAL 9 CENSURÓ CONSCIENTMENTE LA FRASE DE AZNAR QUE, EN RESPUESTA A CHIQUILLO, DECÍA DESPRECIATIVAMENTE: "REFORMA DEL ESTATUTO? ¿PARA QUÉ?".

El miércoles 13 de junio de 1999, segunda jornada del Debate sobre el Estado de la Nación en el Congreso de los Diputados, el entonces parlamentario de Unió Valenciana Josep Maria Chiquillo reclamó al presidente del Gobierno, José María Aznar, la necesidad de reformar el Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana. En aquellos meses, como ahora, estaba abierto el debate sobre la reforma estatutaria y el presidente Zaplana siempre lo había defendido diciendo que su partido, el PP, estaba del todo comprometido a hacerla.

Pero aquel miércoles, en respuesta a Chiquillo, Aznar negó la reforma del Estatuto valenciano. Sus palabras fueron:

"Se han reformado los estatutos que todavía no tenían transferidas la sanidad t la educación, ustedes ya los tienen ... Por tanto ¿para qué quieren reformar el Estatuto?". I posteriormente añadió: "No parece que los ciudadanos de la Comunidad Valenciana estén muy disgustados con el autogobierno que tienen en este momento".

El diálogo entre Chiquillo y Aznar fue recogido por todos los medios de la Comunidad. Todos destacaron la negativa de Aznar a la reforma estatutaria. Todos menos Canal 9. Nosotros, en el Notícies 9 1a Edición, y después de una consulta del delegado en Madrid con los directivos de Burjassot, pusimos un corte de voz de Chiquillo que hablaba sobre la necesidad y la importancia de las obras del AVE. Se obviaba la referencia del diputado de Unió Valenciana a la reforma del Estatuto y la negativa de Aznar.

En el Notícies 9 2a Edición la noticia ni apareció

En las dos páginas siguientes se puede ver cómo los diferentes diarios sí que se hacían eco de la la negativa de Aznar como una cuestión más destacada.

LA LEY DEL EMBUDO

Durante los meses de octubre y noviembre de 1999, los informativos de Canal 9 (sus responsables) forzaron hasta límites impensables el sectarismo y la ausencia de imparcialidad a la hora de tratar dos informaciones que, formalmente, se referían a cuestiones idénticas: los supuestos intentos de comprar regidores por parte de un partido diferente del que representaban en los respectivos ayuntamientos.

Un caso se refería a la localidad gaditana de Sanlúcar de Barrameda; el otro a la alicantina de Callosa de Segura. Pues bien, de la que no se informó en Canal 9 fue de la de Callosa.

La explicación no puede ser otra que en el caso andaluz los presuntos compradores de voluntades eran del PSOE y en el caso valenciano, del PP.

CANAL 9 DEDICÓ 23 MINUTS AL CASO DE UN SOBORNO DE REGIDORES EN CÁDIZ Y DE UN CAS IDÉNTICO EN ALICANTE, CERO. EN EL PRIMER SUPUESTO, LOS ACUSADOS ERAN DEL PSOE Y EN EL SEGUNDO, DEL PP.

El caso es que del supuesto intento de compra de los regidores de Sanlúcar, los informativos de Canal 9 dieron hasta 23 minutos de noticias y, en cambio, del caso de Callosa ni un segundo durante todos los días del mes de octubre que estuvo siendo portada en todos los medios.

La manipulación fue más allá cuando al mes siguiente, por noviembre, el juez que llevaba el caso de Callosa imputó a tres regidores del PP y los informativos de Canal 9 continuaron silenciando la cuestión.

Cuando los tres imputados declararon ante el juez, el día 19 de noviembre de 1999, nuestros corresponsales recogieron las imágenes pero después no se emitieron.

Cuando el Comité de Redacción preguntó por las razones que explicaban este tratamiento tan diferente entre los dos casos, el jefe de Informativos, ahora subdirector, Pau Pérez Rico, nos contestó que el caso de Sanlúcar había tenido eco nacional y la caso de Callosa, no.

LAS ESPINAS DEL CASO ESPINOSA.

El día 17 de noviembre de 1999, el valenciano Luis Espinosa, después de muchos meses de polémica, de visitas a los juzgados y de peticiones de destitución, dimitió como secretario general de la Agencia Española de Cooperación Internacional después de verse implicado en un caso de malversación de caudales públicos cuando era un alto directivo de la Confederación Empresarial Valenciana.

La noticia salió a media tarde. Aquella noche todas las emisoras de radio, incluidas las de ámbito nacional trataron la cuestión ampliamente, del mismo modo que Tele 5, Antena 3, TV3 y, también Televisión Española. Quien menos tiempo le dedicó fue Canal 9.

Dimite por presunta corrupción un valenciano secretario de Estado del gobierno de Aznar, además de miembro del Consejo de Administración de RTVV a propuesta del PP, y el Noticias 9 2a Edición no lo da en titulares, lo coloca a mitad del noticiario y solo le dedica 40 segundos.

La dimisión de Espinosa era un breve de 40 segundos. Los titulares de aquel día eran:

"Esta noche sufriremos temperaturas extremas"

"Salvada una chica en Turquía después de cinco días entre las ruinas"

"Un asistente de cabina, posible responsable del accidente del Boeing de hace dos semanas"

"Proclamación de las falleras en el Ayuntamiento".

"El Madrid destituye a Toshack".

Al día siguiente en la 1a i 2a edición de los Noticias 9, se recogió la cuestión, pero no explicando el relevo de Espinosa y el motivo por el que se había producido, sino, única y exclusivamente, con unas declaraciones del entonces ministro de Industria y portavoz del Gobierno, Josep Piqué, que agradecía la tarea hecha por Espinosa en la Agencia de Cooperación.

La oposición, que tanto desde Madrid como desde Valencia, hicieron muchas declaraciones sobre el asunto no aparecieron en ningún momento.

DEPENDEN. ¿DE QUÉ DEPENDEN?

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Igual que en el caso anterior, éste que nos ocupa ahora también demuestra que los criterios de selección siempre depende las supuestas consecuencias políticas de cada información.

Notícies 9 2a. Edició 19/11/1999

La noticia es: "El juez Baltasar Garzón pregunta al tribunal Supremo si hay indicios para encausar al expresidente socialista del gobierno español Felipe González en el caso Oñaederra (supuesto terrorismo de Estado). Esta información es la que abre el informativo y el espacio de opinión Blanques i Negres está dedicado a ella.

Tres dies després, dilluns 22 de novembre, el Tribunal Suprem diu que no, que no hi ha res que relacione González amb el cas Oñaederra i que, per tant, no se'l ha d'imputar. Esta informació, ni obria informatiu, ni tan sols anava en titulars, era la que feia onze i, aquell dia, el Blanques i Negres estava dedicat a parlar de si els joguets són o no existents.

DEPENDE. ¿DE QUÉ DEPENDE? 2.

El sobreseïment de la querella presentada pel PSPV contra diferents directius i ex-directius de Canal 9 va ser, una vegada, un prova de la manipulació informativa que es practica en els nostres informatius.

El sobreseïment es va produir el dia 14 de juny a primera hora de la vesperada. Així vàrem cobrir la informació:

Notícies 9 2a Edició 14/6/2000. Obrint informatiu. Dos vídeos sobre la qüestió.

Notícies 9 3a Edició 14/6/2000. Obrint informatiu i dos vídeos de reaccions.

L'endemà, continuàrem donant informació:

Notícies 9 1a Edició 15/6/2000. Quinta notícia del informatiu i dos vídeos de reaccions al

respecte, amb recull de premsa sobre el que han dit els diferents diaris.

Este tractament informatiu és una mostra de manipulació informativa perquè fins aquell 14 de juny ni una sola vegada havíem parlat en els informatius de Canal 9 de l'existència de la querella ara arxivada.

Canal 9 no va informar mai de la presentació de la querella, ni de la seua posterior ampliació, ni de quan el jutge la va admetre a tràmit, ni de quan, un per un, tots els directius i ex-directius contra els que anava la querella van anar passant pel jutjat. En canvi, quan la querella es va arxivar, va obrir tots els informatius.

ELS INFORMATIUS DE CANAL 9 NOMÉS INFORMEN DE LES QÜESTIONS JUDICIALS DELICADES QUAN HI HA SENTÈNCIA I NOMÉS EN EL CAS QUE ELS SIGA FAVORABLE.

S'han de destacar un parell de referències que trobem en diferents informatius que representen uns judicis de valor que res tenen a veure amb la imparcialitat que s'ha de reclamar a la nostra tasca.

Notícies 9 2a Edició 14/6/2000. La presentació d'un dels vídeos sobre la notícia deia:

"I si afectades estan les persones, la querella afectà també en el seu dia el nom d'una institució. Radiotelevisió Valenciana conserva tota la seua honorabilitat...".

Notícies 9 3a Edició 14/6/2000. La presentació del informatiu, seguint el camí marcat per

l'anterior edició, deia: "... El procés judicial va alimentar moltes portades de

Cuarto Informe sobre Canal Nou

diaris i va qüestionar l'honorabilitat d'esta empresa".

Es tracta de judicis de valor: lligar l'honorabilitat de l'empresa Radiotelevisió Valenciana a la situació judicial d'algun dels seus directius és una pura interpretació. La querella no era contra l'empresa. Per tant, esta no podia ni vore el seu honor perjudicat per una condemna, ni salvat per un arxiu de la denúncia.

Quan, en una reunió del Comité amb els responsables del departament d'Informatius, els vàrem preguntar com s'explicava que acabàrem obrint els noticiaris amb la informació d'un arxiu judicial quan mai havíem parlat de cap fase anterior del procés judicial, la cap d'Informatius, Menchu Illán, ens va contestar que era criteri empresarial i que el qüestió abans no s'havia donat perquè no s'havia volgut.

No havien passat ni quinze dies quan el 22 de juny els tres informatius de Canal 9 (en el cas de la 1a Edició, el dia 23) van tornar a traure una nova sentència. El text, igual en les tres edicions, començava així:

"Nova sentència favorable a Televisió Valenciana després de l'arxiu de la querella presentada pel Partit Socialista contra diferents directius de la cadena. Ara l'Audiència d'Alacant ha desestimat que hi haguera cap delictes mediambiental en els treballs d'instal·lació d'una antena en el Cabeçó d'Or, prop d'Alacant..."

La informació durava 50 segons. Anteriorment mai havíem informat de la qüestió.

Per contra, una setmana després, l'1 de juliol, es publicar una altra sentència de la qual, en este cas, no varèm informar. L'Audiència Nacional va donar la raó a CC.OO., que havia denunciat l'empresa per incompliment de les Borses de Treball. No era l'arxiu d'una denúncia per un jutjat de Paterna, sinó una sentència de l'Audiència Nacional. D'això els informatius de Canal 9 no van dir res. Esta informació la furtàrem a la nostra audiència.

EL CAS TABARES-IVEX: PER CANAL 9, UN CAS MENOR.

El cas Tabares-Ivex és un exemple complet de com tracta Canal 9 la informació quan els nostres directius la consideren perjudicial per als interessos del PP.

El dia 16 de novembre de 1999, Carmen de Miguel, directora de l'Ivex (Institut Valencià de l'Exportació), anunciava que la Generalitat havia denunciat l'anterior màxim responsable de l'organisme, José María Tabares, com a responsable d'un forat en la institució de més de 1.330 milions de pessetes.

Els informatius de Canal 9 van cobrir generosament aquella conferència de premsa del govern de la Generalitat acusant Tabares. Tots els mitjans van fer, més o menys, el mateix. El cas Tabares estava en marxa i de José María Tabares no se sabia res. Estava al Japó. Així van passar un parell de dies. Va tornar Tabares i, a poc a poc, la notícia va anar ampliant-se.

Tabares va declarar-se innocent i van començar a aparéixer informacions que implicaven el govern de la Generalitat ja siga en errors o en irregularitats al voltant de la gestió de l'Ivex.

Quan van començar a fer-se públiques estes poc oportunes notícies per al govern Zaplana, el qüestió va desaparéixer dels informatius de Canal 9.

Entre el dia de la conferència de premsa de De Miguel i el 15 de desembre de 1999, data de la compareixença davant el jutge de Tabares, van passar trenta dies. Pràcticament cada dia, tots els mitjans anaven plens de noves revelacions del cas. Tots, menys els informatius de Canal 9, que s'havien quedat en la denúncia inicial de la Generalitat contra Tabares. El cas Tabares s'havia convertit en el cas Ivex i ja començava a ser incòmode.

EL 'CAS IVEX' VA SER NOTÍCIA A CANAL 9 QUAN NOMÉS HI HAVIA LA VERSIÓ DE LA GENERALITAT. QUAN LA COSA ES VA COMPLICAR, VA DESAPARÉIXER DELS INFORMATIUS.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Podem fer una breu relació d'algunes de les coses que durant aquells trenta dies van anar passant i que Canal 9 no va recollir:

20 de novembre: La Sindicatura de Comptes va detectar el 1996 la inexistència de justificant de compensacions a diferents empreses des del dia que va firmar el contracte amb Ford.

23 de novembre: El delegat de l'Ivex a Cuba desvia clients a la seua empresa en l'illa.

23 de novembre: El conseller d'Indústria i Comerç i màxim responsable de l'Ivex, Fernando Castelló, es nega a donar explicacions i diu que parlarà en les Corts.

23 de novembre: El jutge cita a declarar Tabares el dia 15 de desembre.

26 de novembre: La defensa de Tabares assegura que és impossible que actuara d'esquenes a l'Ivex i que mai s'ha quedat una sola pesseta.

26 de novembre: La majoria absoluta del PP a les Corts ajorna la compareixença del conseller Castelló per donar explicacions del cas. Protestes de l'oposició.

27 de novembre: En contra del que havia dit la directora de l'Ivex, Carmen de Miguel, les empreses implicades en el forat detectat sí que van tindre activitat durant 1998.

30 de novembre: Un jutjat inicia el procés per cobrar un dels avals firmats per Tabares.

30 de novembre: La Generalitat encarrega l'actuació judicial del cas IVEX al bufet d'un conseller de Ford-Espanya.

1 de desembre: La directora de l'Ivex va amagar que hi ha un segon contracte signat amb Ford de l'any 1997.

CANAL 9 VA POSAR PER DAVANT DEL 'CAS IVEX' DES DE L'ANUNCI D'UNA ARRIBADA DE FRED (EL 15 DE DESEMBRE) AL FET QUE UN GRUP DE VEÏNS DE XÀBIA PROTESTA PEL PORT.

En arribar el 15 de desembre, dia de la declaració de José María Tabares davant el jutge, es va demostrar les ganes que hi havia en la direcció del departament d'Informatius d'amagar la notícia. Era la gran informació del dia, hi havia una gran expectació, tots els mitjans valencians van destacar el qüestió per damunt de tots. Canal 9 en va ser l'excepció, una volta més.

Notícies 9 1a Edició 15 de desembre de 1999:

La declaració de Tabares és la notícia que fa cinc. Se li dedica únicament 1 minut i 7 segons. Els 67 segons d'informació s'ocupen en repetir la versió oficial expressada un mes abans per la directora de l'Ivex, Carmen de Miguel.

Notícies 9 2a Edició 15 de desembre de 1999:

Si al matí havia sigut la quinta notícia de la jornada, a la vesprada va ser la setètima. Si al matí se li van dedicar 67 segons; a la vesprada, 65. Això sí, el contingut de la informació continuava sent la versió oficial de la Generalitat. S'explicava, únicament, el per què de la denúncia presentada. Aquella vesprada tots els mitjans ja havien explicat que Tabares descarregava la seua responsabilitat en els seus immediats superiors de la conselleria d'Indústria.

Val la pena destacar que el dia que Tabares declara pel cas Ivex, el Notícies 9 2a Edició va seleccionar com a titulars de la jornada els qüestions següents:

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Declaració del general Rodríguez Galindo a Madrid pel cas GAL.

Anunci de l'arribada d'una onada de fred.

Embarranca a Guaquiestióla un vaixell xinès que pretenia arribar als Estats Units.

Dia internacional contra la pobresa.

El València juga partit de Copa a Pamplona.

A més, l'espai d'opinió Blanques i negres que inclou este informatiu estava dedicat a comentar la declaració de Rodríguez Galindo a Madrid. La declaració de Tabares, el cas IVEX, ni apareixia en els titulars ni mereixia el debat.

Notícies 9 3a Edició 15 de desembre de 1999

Aquell informatiu començava així: "Hola, bona nit. Joan Lerma no serà cap de llista al Congrés per Alacant en les pròximes eleccions generals..."

El cas IVEX anava com a sexta notícia del informatiu. Se li dedicava 1 minut. No s'explicava absolutament res del que havia dit l'exdirector de l'Ivex, que havia descarregat qualsevol responsabilitat en els seus superiors. S'inclouia un tall de veu de José María Tabares on només deia que ell era innocent i que estava satisfet de com havia anat la declaració. Estes són les cinc notícies que anaven per davant del cas IVEX:

Joan Lerma no serà cap de llista per Alacant.

Veïns de Xàbia protesten pel port.

67 pobles reben qualificació de municipis turístics.

Alcaldes alacantins es justifiquen pel mal estat de l'aigua que ha denunciat l'UE.

L'hivern arriba de sobte.

L'endemà de la declaració de José María Tabares, els informatius de Canal 9 ja no en van parlar ni un sol segon. Tots els altres mitjans van tractar el qüestió a bastament i van explicar quin havia sigut el contingut de la declaració: que Tabares havia dit que la seua gestió, d'acord amb els seus superiors, anava destinada a tancar un forat que hi havia des del primer dia de la firma del contracte; que el deute existent era anterior a la seua arribada al càrrec; que tots els seus arguments estan basats en documents que estan en l'Ivex, etcètera. De tot això, Canal 9 no en va parlar mai.

La coincidència en el tractament superficial no pot ser, com ens va dir el responsable d'Informatius, Pau Pérez Rico, una decisió dels diferents editors de cada noticiari. La mateixa coincidència mostra que la consigna era general i, per tant, havia d'eixir d'una instància superior als editors.

Val a destacar també, com a prova del poc interès pel qüestió que tenien els nostres directius, que cadascuna de les informacions està feta per un periodista diferent (quan pareix que el complicat cas IVEX necessita una certa especialització) i, a més, cap d'ells era ni de la secció d'economia, ni de la secció de tribunals.

QUAN EL FISCAL DEL 'CAS IVEX' VA DIR QUE LA QUERRELLA PRESENTADA PER LA GENERALITAT ERA SESGADA I PRECIPITADA, CANAL 9 NO HO VA DONAR.

Per si tot això no fóra suficient, quan un mes després qui va anar a declarar va ser Jean Luc Lagier, el segon imputat del cas, la manca d'interès informatiu es va tornar a repetir. El qüestió no va anar en els

Cuarto Informe sobre Canal Nou

titulars de cap Notícies 9 i els vídeos elaborats ni mai van passar del minut, ni es van explicar en cap moment els arguments esgrimits pels declarants. Això sí, en totes les peces es diu taxativament que José María Tabares va firmar els famosos avals sense coneixement del Consell d'Administració de l'Ivex, una cosa que ell sempre ha negat i que és precisament una de les que el jutge ha d'aclarir.

Com a exemple serveix la presentació de la informació en el Notícies 9 2a edició 11/1/2000:

"Cas Ivex. Més de huit hores està declarant el segon imputat davant el jutge. Es tracta de Jean Luc Lagier, el responsable de les empreses que van rebre els més de 1.000 milions en avals. Els va firmar l'exdirector general de l'Institut Valencià de l'Exportació, José María Tabares, sense coneixement del Consell d'Administració".

El dia que va declarar Lagier, el fiscal del cas va declarar que la querella presentada per l'Ivex contra Tabares aportava "dades insignificants i sesgades" i no descartava que "tot siga perfectament legal". Canal 9 mai ha donat esta informació.

ECONOMIA: QUAN LES DADES SÓN BONES ES DESTAQUEN; QUAN SÓN ROÏNES, S'AMAGUEN.

Ho hem assenyalat en informes anteriors. Les notícies que es donen sobre les qüestions econòmiques i, particularment, com es tracten els indicadors que apareixen periòdicament (IPC i desocupació), són una prova perfecta de la parcialitat informativa de Canal 9. Si les xifres són positives es destaquen; si són negatives, no.

Sobre l'IPC és difícil establir comparacions ja que en tot el període que abarca este estudi els preus han pujat sistemàticament. El que si es pot fer és tirar un poquet la vista arrere i recordar com durant 1997 i 1998 era habitual vore informatius que obrien destacant el bon comportament de l'índex de preus al consum. Ara això no passa. Ni una sola vegada durant el 14 mesos de què tracta este treball, un informatiu de Canal 9 ha començat per l'IPC.

EN ANYS ANTERIORS, QUAN L'IPC ES MANTENIA, OBRIA ELS INFORMATIUS DE CANAL 9. ARA QUE PUJA, VA SEMPRE EN LA PART FINAL DELS INFORMATIUS I PORTA FINS A 20 NOTÍCIES PER DAVANT

En l'apartat de l'atur sí es pot oferir una gràfica molt il·lustrativa que demostra com es manipula la informació i es presenta segons els interessos d'imatge del govern de torn. Durant tot l'últim any, pràcticament tots els mesos ha baixat la desocupació a Espanya i a la Comunitat Valenciana. Revisats els informatius entre juny de l'any passat i abril d'enguany, trobem que mes rere mes la bona xifra oferida per l'Inem ha obert els diferents informatius de Canal 9. Així ha passat tots els mesos excepte en tres, setembre i desembre del 1999 i febrer del 2000 (les dades sempre corresponen al mes anterior), just els mesos en els quals l'atur ha pujat a Espanya i, excepte en desembre, també en la Comunitat Valenciana.

DURANT L'ÚLTIM ANY, LES DADES DE DESOCUPACIÓ DE L'INEM SÓN D'OBERTURA SEGURA ALS INFORMATIUS DE CANAL 9. NOMÉS HI HA TRES EXCEPCIONS, JUSTAMENT ELS TRES MESOS EN QUÈ L'ATUR VA PUJAR A ESPANYA.

La llista següent és clara. Hem posat els 11 mesos que hem analitzat, especificant cada edició de l'informatiu i el número d'ordre de la notícia, és a dir, el lloc en què anava col·locada. Hem separat els que presenten increment de parats, per vore millor la seua ubicació, molt més endarrerida en tots els informatius. La coincidència entre edicions és total. Les dates de referència són del dia d'emissió; per tant són dades del mes anterior.

Juny, dia 2. L'ATUR BAIXA.

1a edició: 1 2a edició: 1 3a edició: 1

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Juliol, dia 2. L'ATUR BAIXA.

1a edició: 1 2a edició: 4 3a edició: no trobat

Agost, dia 3. L'ATUR BAIXA.

1a edició: 4 2a edició: 1 3a edició: 1

Setembre, dia 2. L'ATUR PUJA.

1a edició: 9 2a edició: 7 3a edició: 11

Octubre, dia 4. L'ATUR BAIXA.

1a edició: 3 2a edició: 1 3a edició: 2

Novembre, dia 3. L'ATUR BAIXA.

1a Edició: 1 2a Edició: 1 3a Edició: 1

Desembre, dia 3. L'ATUR PUJA.

1a edició: 7 2 a edició: 7 3a edició: 8

Gener, dia 5. L'ATUR BAIXA.

1a edició: 1 2a edició: 1 3a edició: 4

Febrer, dia 4. L'ATUR PUJA.

1a edició: 28 2a edició: 11 3a edició: 5

Març, dia 3. L'ATUR BAIXA.

1a edició: 1 2a edició: 1 3a edició: 1

Abril, dia 4. L'ATUR BAIXA.

1a edició: 1 2a edició: 1 3a edició: 2

A partir del número d'ordre que portava cada notícia en els informatius, hem elaborat el gràfic següent. És a dir, quan més destacades van les notícies menor és la barra que representen. I viceversa: quan més arrere van en l'informatiu, més gran és el seu número d'ordre, i per tant, major la barra. El gràfic constata clarament quins han sigut els mesos on més endarrerides han anat les informacions sobre les dades de l'atur: justament aquells tres en els quals el nombre de parats ha pujat. El gràfic no deixa lloc a dubtes ni sobre la coincidència de mesos, ni sobre la coincidència de criteri de les tres edicions.

Comparació del tractament de les dades de l'atur, segons la seua situació en l'escaleta (sumant número d'ordre)

EMBED Excel.Chart.5 \s

UNA PERLA. Vistes les xifres, un exemple concret de com donem una notícia quan, trencant la norma, creix el nombre de parats:

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Notícies 9 1a Edició 2/9/1999

" Durant el passat més d'agost la desocupació ha pujat en 6.500 persones a la nostra comunitat. Segons el conseller d'Ocupació, Rafael Blasco, si ens atenem a les xifres, l'últim agost és un dels millors dels últims 18 anys per a la desocupació a la Comunitat Valenciana, ja que és el més en què menys ha pujat la desocupació".

I després la notícia comença així:

"Com ja és habitual a l'agost, la desocupació s'ha incrementat a tot Espanya. No obstant això, cada any l'augment és menor..."

Tot el text que segueix es centra en destacar que globalment l'any és molt positiu, tant a la Comunitat Valenciana com a Espanya. L'únic tall de veu que apareix és el del conseller d'Ocupació, Rafael Blasco, que destaca que són les millors dades dels últims mesos d'agost.

Els representants sindicals valencians mai opinen sobre les xifres de desocupació. Ni quan són bones.

L'INFORME DEL SÍNDIC: "NO SAPS LA QUANTITAT DE FULLS QUE SÓN".

El dia que el Sindic de Comptes, José Antonio Noguera de Roig, va entregar a les Corts l'informe de fiscalització dels comptes de la Generalitat de 1998, en què detectava un forat econòmic de més de 71.000 milions de pessetes, Canal 9 li va prestar la següent atenció:

Notícies 9 1a Edició 29/12/2000. Un breu de 33 segons a mitjan informatiu.

Notícies 9 2a Edició 29/12/2000. Res de res. Aquell dia els titulars de la jornada eren:

Nevada a l'interior de Castelló.

Inaugurada la variant de la 340 a Nules.

Abocament de petroli al port d'Istanbul.

El Fuenlabrada ja està a València per jugar demà contra el Pamesa.

Notícies 9 3a Edició 29/12/2000. Tampoc es va donar res de l'informe de la Sindicatura. En aquell informatiu els titulars eren:

Dos detinguts d'un grup i grega de suport a ETA.

Inaugurada la variant de la 340 a Nules.

Puja el preu del gasoil.

Les festes de cap d'any podran durar fins les sis i mitja.

El Fuenlabrada ja està a València per jugar demà contra el Pamesa.

Cal destacar que, després de dos informatius sense parlar de l'informe de la Sindicatura, en el Notícies 9 1a Edició 30/12/2000 es va incloure una declaració del conseller d'Economia de la Generalitat, Vicente Rambla, en la qual desmentia el forat de més de 71.000 milions i del qual els informatius de Canal 9 no havien dit res.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Quan vàrem comentar el qüestió amb l'editor d'este informatiu ens va dir que no s'havia explicat el contingut de l'informe de la Sindicatura perquè era molt ampli.

En la pàgina que ve a continuació es veu com el dèficit sí que era la qüestió destacada pels altres mitjans.

34 NOTÍCIES ABANS DEL PACTE D'ALMUNIA I EU.

El dia 24 de gener de 2000, quan el secretari general i candidat del PSOE a les eleccions del 12 de març, Joaquín Almunia, va sorprendre tot el món amb l'oferta de pacte de govern i llistes a Esquerra Unida, els informatius de Canal 9 no van portar el qüestió ni als titulars.

Notícies 9 1a Edició 24/1//2000. La proposta de pacte era la notícia número 34.

Notícies 9 2a Edició 24/1//2000. La proposta d'Almunia era la notícia número 9. Els titulars d'aquell informatiu eren:

Visita del president Zaplana a Romano Prodi, President de la Comissió Europea.

Uns ossos trobats a Irlanda podrien ser d'Antonio Anglès, el suposat assassí de les xiquetes d'Alcàsser.

El Rei condemna l'atemptat contra Pedro Antonio Blanco.

El president Aznar anuncia un pla d'inversions de 19 bilions fins el 2007.

Reunió del Consell d'Administració del València.

Crida especialment l'atenció que la notícia sobre la proposta d'Almunia venia després d'una altra que feia referència a la presentació de les llistes electorals del PP per Alacant. Immediatament després, arribava la informació que l'endemà va ser portada en tots els diaris:

"La crònica política ve marcada per la notícia del dia. El secretari general del PSOE, Joaquín Almunia, ha oferit hui a EU la formació d'un govern de progrés després de les eleccions. Almunia ha posat condicions, EU diu que ja en parlarem i el PP critica l'ofertament".

En esta presentació es diu que és la notícia del dia però en portava huit per davant.

L'ÚS PARTIDISTA DE LA LLUITA CONTRA ETA.

Canal 9, en perfecta sintonia amb el discurs oficial del Partit Popular, va criminalitzar els actes que el dia 6 de maig, i organitzats per Acció Cultural, es van fer a València, en commemoració del 25 d'Abril.

El mateix dia 6 de maig, en el Notícies 9 3a edició de Cap de Setmana, es va donar el breu que els últims anys (en 1996 es va censurar totalment) s'ofereix com a tota informació sobre la manifestació de més de 25.000 persones que havien recorregut la ciutat i el recital de Lluís Llach que havia omplert la Plaça de Bous.

35 segons i passades del 12 de la nit. Va ser tot el que Canal 9 va dir aquell dia de la massiva celebració. Només es parlava de la manifestació i del recital de Llach.

L'endemà, des del Partit Popular es van llançar dures acusacions contra els organitzadors i participants en l'esdeveniment. Se'ls acusava de la destrossa d'una estàtua del torero Montoliu en l'exterior de la Plaça de Bous, de gravíssims danys materials en l'interior del recinte, de mal ús de la llibertat d'expressió i de comportaments que poden acabar portant al terrorisme.

Aquell diumenge, els informatius de Canal 9 van reprendre el qüestió i amb idèntic esperit que les crítiques del PP ens varen oferir una versió absolutament parcial de la polèmica.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

En el Notícies 9 1a Edició de Cap de Setmana 7/5/2000 es recollia durant 1 minut i 20 segons la versió del PP. Amb frases com:

"El President de la Diputació de València, Fernando Giner, confirmava este matí a Canal 9 que els danys en el mobiliari urbà han sigut més greus que altres anys..."

En les imatges de Canal 9, a banda de l'estàtua malmesa del torero Montoliu, no es veia ni un sol desperfecte més. De l'interior de la plaça, suposadament destrossada, no hi havia cap imatge.

"Els assistents que omplien la plaça havien participat abans en una manifestació commemorativa del 25 d'abril. Al seu pas va ser desplegada una pancarta demanant la independència i el crit que més s'escoltava era en contra de la bandera espanyola".

En este informatiu apareix també que el dia abans s'havia fet, juntament amb la manifestació i el recital, una assemblea de regidors de València, Balears i Catalunya. D'això, Canal 9, el dia abans, no n'havia ni parlat i per suposat no diposàvem d'imatges. 24 hores després de l'assemblea, se'n fa una referència. Una referència en este sentit:

"Ahir al migdia es va celebrar també una assemblea de regidors de València, Balears i Catalunya, amb participació de representants d'EU, Partit Socialista, ERC i CiU, que només té un precedent al Fòrum del País Basc, que propuga la independència per al País Basc en contra de la Constitució espanyola".

En el Notícies 9 2a Edició de Cap de Setmana 7/5/2000 la tònica va ser la mateixa però arribant-se un poquet més enllà.

La notícia arrancava amb esta frase:

"Desperfectes en seients, lavabos i, fins i tot, l'ascensor de minusvàlids. Eixos són parts dels danys..."

Com al migdia, no s'oferia ni una sola imatge dels suposats desperfectes. I continuava:

"La Diputació ha criticat les pintades que alguns assistents a l'acte han fet a favor de la banda terrorista ETA".

Les pintades tampoc es veien enlloc.

Tornava a aparèixer poc després la referència a l'assemblea de regidors i, de nou, s'afegia que:

"... només té un precedent en el Fòrum del País Basc, que propugna la independència del País Basc en contra de la Constitució Espanyola".

En esta segona edició, el vídeo anava acompanyat d'unes declaracions del president de la Diputació, Fernando Giner, que carregava contra els organitzadors dels actes. No es tractava de declaracions de conferència de premsa, sinó que s'havia anat expressament a buscar-les. Giner desqualificava de dalt a baix, "per vandàlic", tot el que havia passat i acabava relacionant els incidents amb els assassinats d'ETA.

En este sentit, cal afegir que les informacions comentades, en les dos edicions, anaven immediatament a continuació de les notícies sobre un atemptat que ETA havia comés unes hores abans.

Aquell diumenge, els informatius de Canal 9 van anar a buscar declaracions de Fernando Giner però en cap moment es va plantejar la possibilitat de buscar l'altra versió dels fets i escoltar als organitzadors als que s'acusava.

Encara més: l'endemà, estos organitzadors, els responsables d'Acció Cultural, van convocar una conferència

Cuarto Informe sobre Canal Nou

de premsa per defensar-se de totes les crítiques rebudes. Canal 9 ni tan sols hi va anar.

CAS AYCART/PIMENTEL: BONA VISTA I MILLOR CENSURA

Hi ha molts exemples, alguns estan en este informe, però se'n podrien trobar més, de com els informatius de Canal 9 maquillen la realitat i amaguen les notícies que, suposadament, poden perjudicar la imatge del governant Partit Popular.

A vegades, esta tasca de menysvalorar les notícies negatives topa amb la realitat d'una manera tant clamorosa que converteix les decisions dels nostres directius en errors de molta consideració (manca de sensibilitat o professionalitat a l'hora de valorar una informació) o en actes conscientment desinformatius. Nosaltres ens quedem més amb la segona opció.

La destitució per part del govern del director general de Migracions del Ministeri de Treball, Juan Aycart, per haver-se aprofitat del càrrec per donar ajuts a familiars seus és un exemple del que diem.

La confirmació oficial de la destitució d'Aycart per presumpta corrupció va arribar en la conferència de premsa del Consell de Ministres del dia 18 de febrer, divendres. Aquella vesprada, totes les emissores de ràdio van obrir els seus butlletins amb esta qüestió. El daltabaix va ser considerable. Aycart havia donat molts milions a familiars seus concedint-los cursos de formació lligats a la immigració. Des del primer moment, es va plantejar la possibilitat que la destitució d'Aycart acabara portant el ministre Manuel Pimentel a dimitir.

ELS INFORMATIUS DE CANAL 9 VAN ARRIBAR A CONSIDERAR MÉS IMPORTANTS ELS PROBLEMES DELS ESPANYOLS PER DORMIR QUE LA DESTITUCIÓ D'AYCART, QUE VA ARROSSEGAR EL MINISTRE PIMENTEL

Canal 9 va diferenciar-se de tot el món. Totes estes notícies es van considerar més importants que la destitució de l'alt càrrec del govern central:

Notícies 9 2a Edició 18/2/2000

Consumidors de tabac s'uneixen per demandar companyies.

Fals acusat del cas Vorariu reb 1,5 milions.

Gasolina puja una pesseta.

Taronges marroquines es venen com a valencianes.

Desarticulada xarxa de destil·lació il·legal d'alcohol.

Molta calor. Gent que es banya a la platja.

Aprovat el reglament de la llei d'estrangeria.

D'ací a tres dies es comencen a instal·lar carpes per immigrants a El Ejido.

Destitució d'Aycart. (un breu de 40 segons).

Notícies 9 3a Edició 18/2/2000

Fals acusat del cas Vorariu reb 1,5 milions.

Desarticulada xarxa de narcos que usaven funeràries com a tapadora.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Desarticulada xarxa de destil·lació il·legal d'alcohol.

Consumidors de tabac s'uneixen per demandar companyies.

150.000 persones a la Comunitat tenen problemes per dormir.

Reaccions a la proposta de desaparició de l'IAE.

Ajuts del Govern per parats de més de 45 anys.

Destitució d'Aycart. (un breu de 40 segons).

L'endemà, la manca de consideració cap al cas Aycart va continuar. El Notícies 9 1a Edició 19/2/2000, dissabte, no va ni referir-se al qüestió que aquell matí omplia diaris i emissores de ràdio i televisió.

Encara més, els responsables de l'informatiu van advertir l'equip que anava a un acte on hi havia diferents polítics (Ciprià Ciscar, número dos del PSOE; José Bono, president de Castella-La Manxa; Manuel Tarancón, conseller de Cultura,...) que no utilitzaren el material on estos es referien al cas Aycart.

A mitja vesprada, aquella destitució que Canal 9 havia resolt amb un parell de notícies breus de 40" provocava la primera dimissió d'un ministre del Govern d'Aznar: Manuel Pimentel dimitia com a ministre de Treball per considerar-se políticament responsable de les irregularitats comeses pel seu subordinat.

CANYA A QUI S'OPOSE A LA GENERALITAT.

Una de les característiques dels informatius de Canal 9 és l'escrupolós respecte a la gestió de tots els càrrecs vinculats d'una manera o d'altra a l'administració autonòmica. Si ja és difícil escoltar crítiques en boca de l'oposició política, impensable resulta que siga la pròpia notícia la que es plantege com una denúncia.

El director de l'IVAM, José Manuel Bonet, va ser a finals de març l'excepció a esta regla de respecte institucional. El dia que l'artista Josep Sanleón va destruir a les portes de l'IVAM la seua obra L'esclau, els informatius de Canal 9 van acusar Bonet d'haver deteriorat la imatge de l'IVAM, d'haver-se guiat més pels noms dels artistes que per la seua obra, de no fer cas a l'art valencià, de voler abandonar el càrrec... Tanta crítica s'explica per un sol fet: Bonet es va oposar a la decisió de la Conselleria de Cultura de la Generalitat de portar fins a l'esplanada de l'IVAM l'estàtua L'esclau, de Josep Sanleón.

La destrucció de l'estàtua va ser a mitja vesprada. En les notícies sobre el fet, estes eren les referències a Bonet:

Notícies 9 2a Edició 23/3/2000: "... l'estàtua va ser ubicada al barri de Velluters. No fa ni una setmana la Generalitat va decidir traslladar-la a l'esplanada de l'IVAM. La decisió va topiar amb la insòlita oposició de Juan Manuel Bonet, director del Museu des de 1995, encara que fonts consultades indiquen que pretén abandonar esta institució. La seua trajectòria ha estat marcada, segons els experts, per la pèrdua de projecció internacional de l'IVAM. Trajectòria marcada pel surrealisme i l'art espanyol i on, segons molts, ha pesat més el nom espanyol dels artistes, i no valencians, que l'obra en si".

Unes hores després, tornem a trobar les crítiques a Bonet:

Notícies 9 3a Edició 23/3/2000: "... l'estàtua va ser retirada del bari de Velluters no fa ni una setmana. La Generalitat la va traslladar a l'esplanada de l'IVAM, amb l'oposició de Juan Manuel Bonet, director del Museu des de 1995, encara que fonts consultades indiquen que pretén abandonar esta institució. La seua trajectòria ha estat marcada, segons els experts, per la pèrdua de projecció internacional de l'IVAM. Trajectòria marcada pel surrealisme i l'art espanyol i on, segons molts, ha pesat més el nom espanyol dels artistes i no valencians que l'obra en sí".

Com es pot llegir són dos referències idèntiques per més que els redactors siguen diferents. Crida l'atenció, doncs, la contundència en la crítica a un alt càrrec de l'administració, la coincidència, l'ús de fonts que en cap moment es detallen ("fonts consultades", "segons els experts", "segons molts") i, sobretot, que si tan roïna era la seua gestió i la pèrdua de prestigi del Museu, no s'entén que Canal 9, en cinc anys, no n'haguera parlat mai.

CRÍTQUES DEL PSOE? NOMÉS SI SÓN CONTRA SÍ MATEIX.

Trobar un vídeo en què algun representant del PSOE, en tant que partit de l'oposició, dispose d'un tall de veu crític contra el PP o el govern Zaplana es difícil. Trobar-ne algun en que s'escolten dos crítiques d'un representant socialista ja és impossible. Tres encara més.

Però sí que es possible vore notícies on es recullen dos i fins i tot tres declaracions crítiques dels socialistes... Això si el criticat és el mateix partit socialista.

Dos exemples:

El dia 20 de desembre de 1999, l'ex líder del PSPV i ex president de la Generalitat, Joan Lerma, va estar en el programa matinal d'entrevistes A Primera Hora. Allà, Lerma, de forma molt vetlada, va mostrar-se en desacord amb les llistes socialistes de cara a les generals del 2000 (va dir que cada militant faria unes llistes diferents) i va lamentar que el PSPV visquera la situació de provisionalitat que representa tindre una gestora. Les dos declaracions es van repetir en les tres edicions del Notícies 9 d'aquell dia.

B) Conferència de premsa de Javier Paniagua, membre de la Comissió Política del PSOE. Notícies 9 1a Edició 9/6/2000. La presentació diu:

"Javier Paniagua, l'home de Ciprià Ciscar en la Comissió Política del PSOE, ha acusat les famílies crítiques del socialisme valencià de convertir el partit en un caos".

En el text es recollien tres declaracions de Paniagua:

Acusant de debilitat el president de la gestora del PSPV, Francisco Granados.

Criticant els membres del Moviment pel Canvi per sectaris.

Denunciant que Moviment pel Canvi ha convertit el PSPV en un caos.

L'ÚNICA VEGADA QUE A CANAL 9 S'HAN ESCOLTAT TRES CRÍTQUES EN BOCA D'UN SOCIALISTA HA SIGUT A JAVIER PANIAGUA I CONTRA EL MATEIX PSPV.

ELS FALSOS APLAUDIMENTS D'AZNAR

Els vídeos oferits per Canal 9 dels actes electorals previs als comicis generals del 12 de març en què participa el candidat del PP a la presidència del Govern, José María Aznar, estaven manipulats. Per baix dels parlaments d'Aznar s'incorporaven falsos aplaudiments que en la realitat no existien.

Com qualsevol observador sap, és habitual que els parlaments dels polítics en els actes electorals s'acompanyen de l'aplaudiment entusiasta dels públic sempre fidel. Passa, però, que a vegades se seleccionen talls de veu que pel contingut o pel to usat pel que parla no són aplaudits. Estos eren els que es manipulaven en els informatius de Canal 9.

DURANT LA CAMPANYA ELECTORAL, TOTES LES INTERVENCIONS D'AZNAR PORTAVEN APLAUDIMENTS: SI L'APLAUDIEN ELS QUE L'ESCOLTAVEN, PERFECTE; I SI NO, ENS ELS INVENTÀVEM

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Els membres del Comit  de Redacció ens adonarem de la manipulació en minutar tots els informatius del mes previ a les eleccions del 12 de març per tal de fer un estudi. Després de vore tants actes es capten detalls que a un observador menys avesat se li poden escapar. Normalment, aquelles intervencions del candidats que recullen aplaudiments immediats són les que es pronuncien amb la t pica entonació ascendent i final rotund. Cap al final de les paraules en q estiu, i quan el polític ja es diposa a arredonir la frase, comencen els aplaudiments dels seguidors. Quan el polític fa una intervenció plana, la gent manté el silenci.

Doncs bé, en el cas dels actes d'Aznar ens varem adonar que fins i tot en aquelles frases de perfil més baix, l'auditori prorrompia en aplaudiments enfervorits. Eren falsos.

QUAN ELS APLAUDIMENTS SÓN REALS ESTAN BARREJATS AMB LES PARAULES. EN EL CAS D'AZNAR LI LLEVAVES UN CANAL DE SO I CONTINUAVA ESCOLTANT-SE'L A ELL PERÒ DESAPAREIXIEN ELS APLAUDIMENTS.

La falsedat, a més, en els vídeos professionals que s'utilitzen en una emissora de televisió, es pot demostrar: el so d'una cinta de vídeo té dos canals (1 i 2) però quan s'escolta el tall de veu d'un polític (o del que siga) només s'usa l'1. Per tant, quan els aplaudiments són reals s'escolten perquè entren pel mateix micròfon pel que parla el candidat: paraules i aplaudiments, doncs, no es poden separar.

Però quan són falsos, la cosa canvia. Com que en el canal 1 on parla el polític no hi ha ningú aplaudint, el que es fa es afegir els aplaudiments en el canal 2. I com se sap aix ? Se sap quan té n'adones que s'estan utilitzant els dos canals i es demostra definitivament quan baixes el so del segon canal i desapareixen els aplaudiments.

El Comit  de Redacció va denunciar davant els directius del Departament i, fins i tot, davant la Directora, Genoveva Reig, esta manipulació, però tot i que es tractava d'un fet objectiu i comprovable (a la directora li f rem arribar una cinta on es demostrava la manipulació), ens van dir que seria una casualitat fruit de les presses a l'hora de treballar.

Una immensa mentida: fer esta manipulació del so mai pot ser conseq ncia de les presses, ja que es tracta d'un procés complicat que, al contrari del que apuntaven els nostres directius (i ells ho saben), costa temps, comporta una certa dificultat t cnica i només es pot fer si es vol fer, mai pot ser fruit d'una casualitat.

OBLITS, LAPSUS, FALTA DE SENSIBILITAT O CENSURA?

TELE 5, D GAME

En el Notícies 9 3a Edició 25/11/2000, informatiu de mitjanit, no es dóna ni un sol segon d'informació de la manifestació que al voltant de les 8 de la nit ha recorregut València a favor de més diners i ajuts per a l'escola pública. Participen m s de 20.000 persones.

En aquella edició de mitjanit no es va dir res de la manifestació. Ni es va dir res, ni disposaven de cap imatge. Les càmeres de Canal 9 no havien cobert l'acte. Tot i que la convocatòria era pública des de feia dies, els responsables dels nostres informatius, aquella vesprada, van decidir no enviar cap equip a gravar la manifestació.

Les imatges que es van oferir l'endemà, Canal 9 les va haver de comprar a Tele 5.

A DERROTA DEL PP, SILENCI DE CANAL 9

Dia 22 de desembre de 1999, a última hora del matí, el Congrés dels Diputats vota la nova Llei d'Estrangeria, després de mesos d'elaboració i unes últimes setmanes de molta pol mica. La llei s'aprova amb els vots a favor de tota la cambra excepte l'abstenció del Partit Popular. El grup que dóna suport al govern Aznar acaba de patir la major derrota parlamentària de la legislatura.

Aix  va informar Canal 9 de l'aprovació de la Llei d'Estrangeria:

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Notícies 9 1a Edició. 22/12/99. Era la notícia número 13 del informatiu. Un breu de 30 segons. Ni una sola declaració.

Notícies 9 2a Edició. 22/12/99. El qüestió no es va donar.

Notícies 9 3a Edició. 22/12/99. El qüestió no es va donar.

Les dos pàgines que segueixen són una xicoteta mostra de com els altres mitjans sí van considerar la derrota del govern una informació de primera magnitud.

ELS AMICS DEL PP SÓN ELS MEUS AMICS

El Consell Fiscal, òrgan consultiu de la Fiscalia General de l'Estat, decideix el dia 13 d'abril, desaprovar l'actuació del Fiscal General, Jesús Cardenal, en relació al cas Ercros. Cardenal havia rellevat el fiscal que veia indicis de delite del ministre d'Indústria, Josep Piqué, en l'esmentat cas i, a més, va ordenar la redacció d'un informe exculpatori per al ministre. L'endemà, el qüestió anava en totes les portades dels diaris. Canal 9 només li va dedicar 20 segons en el Notícies 9 2a Edició 13/4/2000. Ni en la 1a edició, ni en la 3a es va dir res de la notícia.

AVE: A VE...GADES NO INFORMEM

L'AVE, com Terra Mítica, la Ciutat de les Arts i les Ciències i altres dels anomenats projectes emblemàtics del govern Zaplana, són qüestions recurrents en els informatius de Canal 9. Qualsevol novetat dóna peu a un vídeo.

L'excepció és quan la novetat en qüestió no coincideix amb el que vol o el que opina l'executiu autonòmic.

El dilluns 20 de desembre de 1999, l'Institut de Robòtica de la Universitat de València, una institució de prestigi reconegut, va donar a conèixer un informe que tirava per terra l'estudi que havia fet el Ministeri de Foment sobre l'AVE Madrid-València. L'Institut de Robòtica, en un treball molt extens que va ocupar la portada de tots els diaris valencians l'endemà, descreditava per irrealistes totes les velocitats mitjanes i, per tant, els temps de viatge, que consignava l'estudi ministerial.

Cap informatiu de Canal 9, nosaltres que tant parlem de l'AVE, va trobar un sol segon que dedicar al treball de l'Institut de Robòtica.

En realitat, és prou habitual que notícies que apareixen en tots els mitjans no apareguen en els informatius de Canal 9. Són temes habitualment susceptibles de perjudicar la imatge del govern Zaplana, del govern Aznar o del PP. Temes que, nosaltres creiem que no per casualitat, acaben censurats. Un altre capítol d'este treball els el dediquem expressament.

La pàgina següent demostra que els altres mitjans sí que li van dedicar atenció.

En relació a les obres del AVE destaca també com es va reaccionar a la proposta del ministeri de Foment, que el dia 15 de juny va anunciar que apostava pel traçat nord per unir Madrid i València. Així arrancava l'endemà l'informatiu:

Notícies 9 1a Edició 16/6/2000.

"Satisfacció a la nostra comunitat pel traçat de l'AVE Comunitat Valenciana-Madrid que va presentar ahir el ministeri de Foment. El traçat vertebrava tot el nostre territori".

El que no es deia en cap moment és que l'opció nord, l'escollida per Foment, era justament la que havia descartat el president Zaplana.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

NO VIATGEM A LONDRES I SÍ A XILE?

A començaments de març, amb motiu de la tornada de Pinochet a Xile després de mesos d'estar retingut a Londres, Canal 9 va desplaçar un equip a aquell país de Sudamèrica per explicar com s'havia rebut al vell dictador.

A l'equip se'l va fer tornar just un dia abans de la presa de possessió del socialista Ricardo Lagos com a nou president de Xile, un acte que va tindre una amplíssima repercussió internacional i al qual van assistir importants dirigents polítics de tot el món, socialistes espanyols inclosos.

DESPRÉS D'ESTAR UNA SETMANA SENCERA A XILE, UN EQUIP DE CANAL 9 VA SER OBLIGAT A TORNAR UN DIA ABANS DE LA PRESA DE POSSESSIÓ DEL SOCIALISTA LAGOS COM A PRESIDENT DEL PAÍS

No té explicació (oficialment era qüestió de pressupost) que quan es disposa d'un equip a milers de quilòmetres i allà es produeix una notícia important es faça tornar els companys desplaçats. No té explicació, tret que, una volta més, les qüestions partidistes (era un socialista) foren decisives.

Lligat a això, tampoc s'explica que durant els mesos que Pinochet va estar en Londres, ben a prop d'Espanya, no s'enviara cap equip allà i si es fera quan ja és a Xile. Considerem que esta actitud té molt a vore amb el fet que mentre Pinochet era a Londres estava en el centre de la polèmica l'actitud del govern Aznar sobre si presentava o no recursos a les decisions de les autoritats angleses. Quan el militar se'n va anar cap a Xile, la polèmica ja quedava superada. En aquell moment va ser quan hi va haver enviats especials, encara que tocara viatjar a milers de quilòmetres.

MANCA PLURALISME

A banda de tots els casos exposat fins ací, que per ells mateixos ja són una exposició suficient de quines són les pràctiques desinformatives que imperen en el departament d'Informatius de Canal 9, hi ha una altra manera de fer evident la manca de pluralisme informatiu que reiteradament hem denunciat sense que mai se'ns haja pres en consideració. Com en anteriors treballs del Comité de Redacció, val la pena calcular les eixides en els nostres informatius dels diferents líders polítics, o partits en general. El balanç, la desproporció resultant, és del tot il·lustrativa del sectarisme que presideix la selecció informativa a Canal 9.

L'OMNIPRESENT ZAPLANA

Les dades que comentem a continuació són, per sí mateixes, una mostra suficient de manca de pluralisme i equilibri informatiu que hauria de moure a la reflexió dels màxims responsables del Departament. Però no és així. En informes anteriors s'han posat de manifest dades paregudes, reiteradament hem fet menció d'esta desproporció en les diferents reunions que mantenim. I la seua resposta és que Eduardo Zaplana ix molt perquè és el president de la Generalitat. Nosaltres no dubtem que el seu destacat càrrec institucional motiva, en principi, una presència major que la de qualsevol altre polític de l'escena valenciana però mai un desequilibri com el que ací es mostra.

Per fer la comparativa sobre les aparicions de polítics, hem descartat els mesos tradicionalment de vacances, l'estiu i desembre, com també febrer i març que, per ser períodes electorals, no són representatius del tractament habitual i, a més, ja els havíem analitzat en un estudi específic.

Els informatius que hem inclòs en esta comparativa són les dos primeres edicions dels Notícies 9, de Canal 9, i el Notícies 9 Metropolità de Punt 2.

Hem establert quatre grups a l'hora d'assignar protagonisme: en primer lloc hem seleccionat les aparicions d'Eduardo Zaplana, ja siguen en el seu paper de govern o partidista. A continuació, les de qualsevol dirigent o membre dels partits d'oposició, Partit Socialista del País Valencià (PSPV) i Esquerra Unida del País Valencià. Finalment, també hem inclòs altres polítics del Partit Popular de la Comunitat Valenciana, al marge de consellers del govern autonòmic.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

NOMÉS LES APARICIONS DE ZAPLANA JA MULTIPLIQUEN PER 5'3 LES APARICIONS DE TOTS ELS POLÍTICS DE L'OPOSICIÓ JUNTES.

A continuació oferim dos gràfics molt senzills d'entendre: el primer compara la presència d'Eduardo Zaplana al costat dels dos partits d'oposició. El segon, suma a la presència de Zaplana les d'altres dirigents del seu partit, el PP (i sempre sense incloure als consellers del seu govern), i ho compara al PSPV i a Esquerra Unida, les altres dos formacions amb representació parlamentària.

Aparicions de Zaplana en relació a l'oposició.

El clar desequilibri quant a la presència dels diferents representants polítics arriba al punt que quan el passat 22 de juliol de 1999, el president de la Generalitat, Eduardo Zaplana, dona a conèixer el seu nou govern després de les eleccions autonòmiques, l'única veu que s'escolta comentant la composició del nou executiu autonòmic és la del mateix Zaplana. Cap grup de l'oposició, que sí que ho van fer en altres mitjans, va tindre ocasió d'opinar al respecte en els informatius de Canal 9.

Quan el Comité de Redacció va demanar explicacions als nostres directius, el màxim responsable del Departament, Pau Pérez Rico, ens va contestar que si el govern el nomena Zaplana no pareix el moment més oportú per que parle l'oposició.

UNA HORA I MITJA DESPRÉS DE L'INICI DE LA CAMPANYA ELECTORAL DEL 12-M, CANAL 9 VA OBRIR EL SEU INFORMATIU PER UNA PRESENTACIÓ PROTAGONITZADA PER ZAPLANA.

Encara una altra dada: el Notícies 9 3a Edició 24/2/2000 (es va emetre a les 01,30 hores del dia 25) va eixir en antena 90 minuts després de l'inici de la campanya electoral dels comicis generals del 12 de març. Doncs bé, l'informatiu en qüestió no va obrir per esta notícia sinó per la presentació que havia fet eixe dia el President de la Generalitat, Eduardo Zaplana, de la Ciutat del Cinema i el Teatre.

ELS 30 ZAPLANA EN UN DIA.

Ja ha quedat clarament de manifest l'abusiva presència del President Zaplana en els informatius de Canal 9. Ha quedat palès gràcies a les xifres oferides anteriorment. Ara, eixa explicació es pot il·lustrar amb un parell de dades concretes.

El 13 de juny es complia un any de les últimes eleccions autonòmiques. Canal 9 va apostar per fer, en els diferents informatius, un recordatori d'aquella data i un balanç del temps transcorregut. L'única persona que va parlar al respecte va ser el president de la Generalitat, Eduardo Zaplana, que aquell dia va convocar una conferència de premsa. La coincidència entre les tres edicions és total:

Notícies 9 1a Edició 13/6/2000

12 declaracions del president.

8 minuts d'informació sobre la conferència de premsa.

Cap opinió de l'oposició.

Notícies 9 2a Edició 13/6/2000

9 declaracions del president.

7 minuts d'informació sobre la conferència de premsa.

Cap opinió de l'oposició.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Notícies 9 3a Edició 13/6/2000

9 declaracions del president.

7 minuts d'informació sobre la conferència de premsa.

Cap opinió de l'oposició.

EL DIA QUE ES COMPLIA UN ANY DE LES ÚLTIMES ELECCIONS AUTONÒMIQUES, CANAL 9 VA EMETRE EN UN SOL DIA 30 DECLARACIONS DEL PRESIDENT DE LA GENERALITAT I NI UNA SOLA DE L'OPOSICIÓ.

En el cas de la 2a i 3a Edició estem parlant del fet que pràcticament una quarta part del temps de notícies l'ocupaven les paraules de Zaplana. Globalment un 20%. Vol dir això que si estiguérem parlant d'un diari amb les 72 pàgines que tenen habitualment, 14 haurien d'estar íntegrament dedicades a Zaplana.

Cal afegir que aquell 13 de juny es complia un any de les eleccions autonòmiques. Unes eleccions en les que ell PP va tindre el 48% dels vots; el PSPV, el 34; Esquerra Unida, el 6, i Unió Valenciana i el Bloc Nacionalista, prop del 5.

Aquell mateix dia 13 de juny les agències de notícies, després d'informar de les paraules del President Zaplana, es van ocupar de recollir les opinions de la resta de grups polítics. L'endemà, els diaris van fer el mateix. Canal 9, no.

I ENCARA N'HI HA MÉS.

Notícies 9 1a Edició 28/2/2000.

El president Zaplana va participar, i va fer un discurs, en la inauguració d'una estàtua al pilot Ricardo Tormo en el circuit de Xest. Era un dilluns. El bloc d'Esports anava carregat amb la jornada de lliga del dia abans. Enmig dels diferents partits de primera divisió, va aparèixer de forma inesperada la notícia de l'estàtua i el discurs del President. Després van continuar les cròniques de futbol.

L'explicació es va saber poc després. El mateix cap d'Esports, Paco Lloret, havia ordenat que es col·locara enmig del futbol, que és la part que té més audiència.

19 d'abril de 2000. L'equip desplaçat a Roma amb motiu del partit de la Lliga de Campions Lazio-València, entre els quals estava el mateix cap d'esports, Paco Lloret, per una ordre rebuda des de Burjassot, va intentar entrevistar el president Zaplana la vesprada anterior a l'encontre. Es tractava de gravar-li unes declaracions en les que donara ànims a l'equip i expressara la confiança en la victòria. Va ser el mateix Zaplana el que va rebutjar parlar.

EL MILAR L'ELIANA GUANYA LA RECOPA D'EUROPA I NO PARLEN NI LES JUGADORES, NI L'ENTRENADORA SINÓ EL PRESIDENT ZAPLANA I LA MINISTRA DE CULTURA, PILAR DEL CASTILLO.

Notícies 9 1a Edició Cap de Setmana 28/5/2000

L'equip d'handbol de l'Eliana guanya la Recopa d'Europa femenina.

La crònica del partit porta dos talls de veu: el primer del president de la Generalitat, Eduardo Zaplana; el segon, de la ministra de Cultura, Pilar del Castillo. No hi havia cap declaració ni de les jugadores que s'havien proclamat campiones, ni de la seua entrenadora, Cristina Mayo.

JAVIER ARENAS. REPETIM, JAVIER ARENAS.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Només a tall d'anècdota consignem que en el Notícies 9 2a Edició 20/12/1999 es va donar en dos vídeos consecutius, imaginem que per error atribuïble a problemes en la coordinació, el mateix tall de veu del secretari general del Partit Popular, Javier Arenas, carregant contra el PSOE.

Primer es tractava d'una informació sobre la presentació de la campanya electoral del PP que acabava criticant la suposada radicalització esquerrana del PSOE i Javier Arenas finalitzava deint textualment: "el PSOE s'està escorant a l'esquerra i la gent no el votarà".

Immediatament després apareixia una altre vídeo sobre la proposta de pacte que el PSOE li havia fet a Esquerra Unida. Del PSOE no hi havia cap tall de veu però sí del PP. El vídeo acabava amb declaracions de Javier Arenas on deia: "el PSOE s'està escorant a l'esquerra i la gent no el votarà".

D'ESQUENES A UNA PART DE LA SOCIETAT

Hi ha determinats sectors socials, lligats bàsicament a posicions d'esquerres i nacionalistes, que tenen una immensa dificultat, quan no impossibilitat, d'aparèixer en els informatius de Canal 9.

La llista és llarga i en els diferents informes que hem elaborat cada any ja hem esmentat casos al respecte: els massius actes en record del 25 d'abril que organitza Acció Cultural, que tot i que trau al carrer milers de persones, no passa mai d'un breu de 30 ó 40 segons en els nostres noticiaris; els Premis Octubre, que tot i portar a València intel·lectuals de talla internacional, també són sistemàticament silenciats. Això ja ho hem denunciat en altres treballs i considerem que no cal repetir-nos. Però hi ha altres exemples que cal consignar, ja que demostren clarament sectarisme quan es fa la selecció de les notícies i, al remat, manca del pluralisme que exigeix la nostra Llei de Creació de 1984.

LES UNIVERSITATS: L'ABSENT PEDREÑO. El dimecres 9 de juny de 1999, el conseller d'Hisenda, José Luis Olivas, va firmar amb tots els rectors de les universitats valencianes un nou pla de finançament. L'equip d'edició del Notícies 9 de les 14.00 va donar l'ordre a l'equip desplaçat que només s'entrevistara els rectors de les universitats d'Elx i Politècnica de València, que, efectivament, eren els que parlaven.

DELS 5 RECTORS DE LES UNIVERSITATS VALENCIANES, L'ÚNIC QUE NO HAPARLAT NI UNA SOLA VEGADA DURANT TOT EL QUE PORTEM D'ANY 2000 HA SIGUT EL DE LA D'ALACANT, ANDRÉS PEDREÑO.

Els màxims responsables de la Universitat d'Alacant estan especialment absents dels informatius de Canal 9. El 27 de juliol, la Universitat d'Alacant va inaugurar una biblioteca virtual que es considerava pionera a Espanya. Presidia l'acte el rector Andrés Pedreño i hi estaven presents Emilio Botín i Juan Luis Cebrián, com a representants de fundacions i empreses que hi havien col·laborat. En la notícia que nosaltres vàrem fer al respecte parlaven Botín i Cebrián però no Pedreño.

ELS PREMIS TURIA. El dissabte 1 de juliol es va fer a València la gala d'entrega dels Premis Turia, que dóna la cartelera Turia des de fa nou anys. Van assistir moltíssimes figures de la cultura valenciana i espanyola: cineastes com Vicente Aranda i Benito Zambrano, actors com Juan Diego o Mercedes Sampietro, escriptors com Javier Tomeo, Alfons Cervera, Jaime Chavarrí o Fernando Delgado, pintors (Antoni Miró), cantants com José Antonio Labordeta (ara diputat)... Canal 9, un any més, no li va dedicar ni un segon.

OVIDI EL BREU. El dijous 22 de juny de 2000, el Teatre Principal d'Alcoi es va omplir de gom a gom per homenatjar el cantant i actor valencià Ovidi Montllor, nascut a Alcoi, amb motiu de l'edició d'una antologia sobre la seua obra. Canal 9 tan sols li va donar a l'acte 42 segons en el informatiu de matinada, en el Notícies 9 3a Edició d'aquell 22 de juny. L'endemà el tema ja no es va recuperar.

MES DE 70.000 SILENCIATS. Més de 70.000 persones van eixir el diumenge 9 d'abril de 2000 en diferents localitats de la comunitat en la posada en marxa de les tradicionals Trobades per la llengua de la Federació Escola Valenciana. La més nombrosa va ser en la comarca de l'Horta. Canal 9 no ho va donar.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Això sí, aquell diumenge teníem un enviat especial al parc Disneyland París per explicar que gràcies a un conveni entre Air France i el parc s'hi pot arribar directament des de l'aeroport de Manises.

EL DIUMENGE 1 DE JULIOL VÀREM FER UN VÍDEO PROMOCIONAL DE DOS MINUTS DEL PARC DISNEYLAND PARÍS, AMB ENVIAT ESPECIAL INCLÒS, I NO DONÀREM RES DE LES 70.000 PERSONES QUE PARTICIPAREN EN LES TROBADES D'ESCOLES EN VALENCIÀ

PP, 21 - OPOSICIÓ, 1. GOLEJADA.

Lligat a les dades que acabem d'oferir, se'n pot afegir una altra de ben il·lustrativa: el dia 7 d'abril estàvem convocats a una reunió amb la directora de Canal 9, Genoveva Reig i, com que pensàvem comentar-li la manca de pluralisme informatiu i la manipulació partidista a favor del PP que regna en els nostres informatius, vàrem pensar que seria bo saber quants i quins polítics havien aparegut en pantalla el dia anterior, el sis d'abril. Conste que l'elecció d'este dia, i no d'un altre, responia al fet que la directora ens havia citat el 7; si ens haguera cridat el 22 haguérem analitzat el 21. Siga com siga, el resultat era prou esclaridor.

EL DIA 6 D'ABRIL DE 2000, VESPRA D'UNA REUNIÓ QUE TENÍEM CONVOCADA AMB LA DIRECTORA DE CANAL 9, VAREN APARÉIXER EN LES TRES EDICIONS DELS INFORMATIUS 22 DECLARACIONS DE POLÍTICS: 21 EREN DEL PP; UNA, DEL PSOE

Ja que disposem de l'estudi, val la pena permenoritzar el seu contingut:

Notícies 9 1a Edició:

Partit Popular:

Eduardo Zaplana, President de la Generalitat. 17 segons sobre la bondat del conveni Correus/Generalitat.

Rafael Aras Salgado. Ministre d'Infraestructures. 12 segons sobre la bondat del conveni Correus/Generalitat.

Eduardo Zaplana. President de la Generalitat. 49 segons, crítiques a l'absència de l'oposició en una reunió amb el seu govern.

Serafín Castellano. Conseller de Justícia. 13 segons sobre la presentació d'un pla de reforma dels jutjats de pau.

Alfons Rus. Alcalde de Xàtiva. 13 segons sobre la importància de les obres de l'autovia central.

Fernando Modrego. Conseller de Medi Ambient. 18 segons sobre la firma d'un conveni per a la gestió de residus.

José Emilio Cervera. Conseller de Sanitat. 25 segons sobre una campanya de donació de sang.

Maria-Àngels Ramón-Llin. Consellera d'Agricultura. 14 segons sobre la venda de taronges a França.

Rodrigo Rato. Ministre d'Economia. 6 segons sobre el pacte de govern amb CiU.

En este Notícies 9 1a edició no apareix cap altre partit.

Notícies 9 2a Edició:

Partit Popular

Eduardo Zaplana, President de la Generalitat. 17 segons sobre la bondat del conveni Correus/Generalitat.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Rafael Arias Salgado. Ministre d'Infraestructures. 12 segons sobre la bondat del conveni Correus/Generalitat.

Eduardo Zaplana. President de la Generalitat. 49 segons, crítiques a l'absència de l'oposició en una reunió amb el seu govern.

Rafael Arias Salgado. Ministre d'Infraestructures. 14 segons sobre la importància de les obres que s'estan fent de l'autovia central.

José R. García Antón. Conseller d'Obres Públiques. 14 segons sobre la vertebració que representa l'autovia central.

Manuel Tarancón. Conseller de Cultura. 19 segons sobre anunci de gratuïtat per tot l'ensenyament infantil en el 2004.

Rodrigo Rato. Ministre d'Economia. 10 segons sobre inspeccions d'Hisenda al futbol.

En este Notícies 9 2a edició tampoc no apareix cap altre partit que no siga el PP.

Notícies 9 3a Edició:

Partit Popular

Eduardo Zaplana, President de la Generalitat. 17 segons sobre la bondat del conveni Correus/Generalitat.

Rafael Arias Salgado. Ministre d'Infraestructures. 23 segons sobre la necessitat de liberalitzar el correu.

Rafael Arias Salgado. Ministre d'Infraestructures. 39 segons sobre terminis d'acabament de l'autovia central.

Eduardo Zaplana. President de la Generalitat. 49 segons, crítiques a l'absència de l'oposició en una reunió amb el seu govern.

Rodrigo Rato. Ministre d'Economia. 10 segons sobre inspeccions d'Hisenda al futbol.

Partit Socialista

Diego Macià. President de la Gestora del PSPV. 14 segons sobre la necessitat que la gestora siga d'integració.

NI ABANS D'UNES ELECCIONS HI HA EQUILIBRI.

El Comitè de Redacció de Canal 9 ha fet pública de forma reiterada la seua posició contrària al fet que siga el Consell d'Administració qui estipule els minuts que a cada partit polític li corresponen durant les campanyes electorals. L'assignació ens pareix malament ja que en ella no entren els criteris professionals, sinó exclusivament els aritmètics i, a més, consolida la intervenció dels partits en els continguts informatius. Per tant, consolida la manipulació, la institucionalitza.

Abans de les eleccions generals del 12 de març vàrem demanar al Consell d'Administració que deixara que, de cara a eixos comicis, fóra el Comitè de Redacció qui fera un seguiment de les notícies de contingut polític i vetlara pel necessari pluralisme que ha de presidir els nostres noticiaris. El Consell es va negar a la nostra proposta. Malgrat això decidírem fer el seguiment pel nostre compte i d'este treball han eixit els dos estudis que figuren com "annex 1" en este informe.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

DOS ESTUDIS ELABORATS PEL COMITÉ DE REDACCIÓ DURANT LES JORNADES PRÈVIES A LES ELECCIONS GENERALS DE MARÇ DEL 2000 DEMOSTREN QUE, ORDINÀRIAMENT, EL PARTIT POPULAR MONOPOLITZA EL 80 PER CENT DE LES NOTÍCIES DE CONTINGUT POLÍTIC

A manera de conclusió del que es pot trobar en l'annex 1, convé avançar que les dades mostren una total manca d'equilibri i de pluralisme. El beneficiat, una vegada més, és el Partit Popular mentre que els grups de l'oposició en resulten clarament perjudicats.

Les dades són absolutament esclaridores:

EN EL PERÍODE PREELECTORAL, el PP monopolitza el 80 per cent de les notícies de contingut polític.

EN EL PERÍODE ELECTORAL, el PP s'acosta al 60 per cent.

Estos resultats demostren que durant els 15 dies de campanya es detecta un major equilibri gràcies al repartiment de temps fet pel Consell d'Administració. Vol dir això que fora d'estos períodes el sectarisme és total, com es pot deduir en vore el resultat corresponent a les dos setmanes anteriors al començament oficial de la campanya electoral.

Com déiem adés, nosaltres pensem que el repartiment de presències durant la campanya electoral fet pel Consell d'Administració és negatiu en tant que suposa portar la capacitat decisió sobre els continguts dels Informatius fora de l'àmbit professional, que hauria de ser la Redacció. Però, en la situació de Canal 9 hem d'acceptar que, donada la manca de pluralisme en els criteris dels nostres directius, una fórmula no desitjable com és acceptar les quotes marcades pel Consell comporta un major equilibri en el tractament de les notícies de contingut polític.

Les dades globals estan al final de l'informe però s'ha de dir que, per part dels nostres directius, l'única resposta que vàrem trobar al nostre treball va ser posar-ne en dubte la metodologia utilitzada.

TOTS NO PODEM ESTAR ABSOLUTAMENT EQUIVOCATS

El sentiment de la Redacció és un clamor de denúncia de tanta manipulació, tanta censura i tant d'abús. Una enquesta feta pel Comitè de Redacció el maig de 2000 va deixar molt clara l'opinió explícita dels membres del Departament.

A continuació recollim els resultats globals de l'enquesta però val la pena destacar tot un seguit d'opinions que resulta incomprensible que no hagen provocat cap tipus de rectificació als nostres directius:

El 86% de la redacció considera que en els nostres informatius s'abusa del culte a Zaplana i es fa servilisme polític.

El 80% de la redacció considera que no es treballa amb llibertat i només el 9% diu que no s'autocensura.

Només el 2% de la redacció s'identifica amb el producte informatiu que oferim i únicament l'1% considera que els nostres informatius són millors que els d'altres cadenes.

L'enquesta es va fer en un sol dia i d'un cens de 285 persones n'hi van participar 143.

La resposta dels nostres directius, Pau Pérez Rico i Menchu Illán, subdirector per a Informatius i cap d'Informatius respectivament, va ser llevar-li valor al resultat i dir que molta gent no hi va participar. Nosaltres, en canvi, considerem que una enquesta on participa la meitat del cens és més que demostrativa. Encara més, els vàrem emplaçar per que ells en plantejaren una pel seu compte, que així demostrarien que els interessa el que pensa la Redacció, però no l'han feta.

A continuació recollim els resultats de la consulta:

Cuarto Informe sobre Canal Nou

1. Creus que a la redacció d'Informatius i Esports es treballa amb la llibertat necessària? SÍ...11 / NO... 111 / En blanc... 21.

Et sents estimulat professionalment per a oferir el millor producte?

SÍ...13 / NO...70 / De vegades ...46 / En blanc... 14.

3. T'identifiques amb el producte informatiu que estem fent?

SÍ...3 / NO...90 / De vegades...33 / En blanc... 17.

4. Quina cadena creus que, ara per ara, està emetent un millor producte informatiu?

Tele 5... 85 / TVE... 5 / Antena 3... 4 / TV3...16 / Canal +... 28 / Canal 9...1/ En blanc... 4

En línies generals, creus que en els nostres informatius s'abusa del culte a la figura del president de la Generalitat? SÍ...119 / NO... 7 / En blanc... 17.

6. Diries que en els informatius de Canal 9 hi ha servilisme polític cap al partit que governa? SI... 119 / NO... 6 / En blanc... 18.

Creus que els informatius de Canal 9 eviten el debat polític? SÍ... 121 / NO... 6 / En blanc... 16.

8. Detectes en tu mateix o en els teus companys un cert nivell d'autocensura?

SI... 71 / NO... 13 / De vegades... 43 / En blanc... 16.

9. El nivell de coordinació entre les diferents edicions i els seus torns els qualificaries de: Bo... 0 / Millorable... 48 / Roïn... 79 / En blanc... 16.

EL QUE S'AMAGA

Este capítol tracta de la censura que constantment s'aplica en els informatius de Canal 9. Els temes que s'amaguen tenen en comú que, d'una manera o d'una altra, són negatius per a la imatge del PP o del govern d'Eduardo Zaplana. Esta coincidència, com que no pot ser una casualitat, és la que demostra que els informatius de Canal 9 defensen, per damunt del dret dels ciutadans a rebre informació lliure i veraç, els interesos partidistes d'un partit i d'un govern.

La gravetat d'estes pràctiques de censura rau bàsicament en el fet fonamental que estem amagant una part de la realitat a la nostra audiència i, per tant, l'estem desinformant. Però per a nosaltres, professionals de la informació, planteja una preocupació afegida: la de vore com uns directius patrimonialitzen la informació fins tractar-la com si fóra de la seua propietat; la de vore com uns directius, situant-se per damunt de l'ètica professional i del servei a qui els paga, decideixen al seu caprici què es dóna i què no.

L'EXPLICACIÓ DELS NOSTRES DIRECTIUS SOBRE LES NOTÍCIES IMPORTANTES QUE NO ES DONEN ÉS QUE SÓN QÜESTIONS DE CRITERI. LA CASUALITAT ÉS QUE SEMPRE ES TRACTA DE NOTÍCIES NEGATIVES PER AL PP.

EL PP NO ÉS CONSERVADOR I SI HO DIU FRUTOS, S'EQUIVOCA

Este és l'estil dels responsables dels informatius de Canal 9:

Notícies 9 2a Edició Cap de Setmana 9/4/2000

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Aquell dia, el portaveu d'Esquerra Unida, Francisco Frutos, havia reiterat davant el Consell Federal de la coalició que el pacte amb el PSOE (al qual s'havia arribat abans de les eleccions del 12 de març) continuava sent vàlid per enfrontar-se, va dir textualment, a "la política conservadora del Partit Popular".

La notícia escrita pel redactor ho recollia així:

"... Frutos, durant la celebració del Consell Federal d'Esquerra Unida, ha dit que el pacte continua sent vàlid per fer front, ara i en el futur, a la política conservadora del PP".

Després que el text passara per la taula dels responsables d'aquell informatiu, Carles Figuerola i Andreu Carpena, el paràgraf en qüestió va quedar així:

"... Frutos, durant la celebració del Consell Federal d'Esquerra Unida ha dit que el pacte continua sent vàlid per fer front, ara i en el futur, a la política del PP".

LA CENSURA, A VEGADES, ARRIBA A L'EXTREM QUE FRUTOS DIGA "POLÍTICA CONSERVADORA DEL PP" I NOSALTRES POSEM "POLÍTICA DEL PP".

DESMENTIR EL QUE NO HEM DONAT

Amagar informació, al marge de l'acte de manipulació i censura que representa, porta moltes vegades a situacions un poc surrealistes. A voltes passa que una determinada informació que nosaltres no hem donat (habitualment perquè poc molestar el govern Zaplana) provoca la resposta d'algun alt càrrec de l'administració. Llavors hem d'acabar desmentint una informació que per a nosaltres, en el seu dia, no va existir.

Podem vore alguns casos:

L'INCENDI EN EL XALET D'AZNAR. El tercer cap de setmana de juliol, dies 15 i 16, hi va haver un incendi forestal que va arrassar 500 hectàrees a la serra d'Orpesa. Afectava, entre altres zones, la urbanització on passa les vacances el president del Govern espanyol, José María Aznar. El dissabte va ser el dia de l'inici del foc i el diumenge van començar les crítiques als responsables del govern autonòmic: els bombers es queixaven de falta de mitjans i descoordinació i els residents en les urbanitzacions més modestes del fet que només s'havia atés la zona de foc dels xalets més grans. Aquell diumenge Canal 9 no va recollir per a res cap d'estes denúncies. L'endemà, dilluns, el conseller de Medi Ambient, Fernando Modrego, va contestar les crítiques rebudes. Així vàrem començar nosaltres la crònica:

Notícies 9 1a Edició 17/7/2000

"Sobre les crítiques per una possible falta de coordinació entre els servicis d'extinció d'incendis, el conseller de Medi Ambient, Fernando Modrego, ha dit hui a Alacant que tot el dispositiu va actuar correctament. Modrego ha assenyalat que l'orografia del terreny i el fort vent van dificultar les labors d'extinció".

És a dir, en els informatius de Canal 9 no es parla de les crítiques al govern però sí quan este les contesta.

EL SOLAR DELS REGIDORS. Cas paregut a l'anterior. Quan salta la notícia que tres regidors de l'Ajuntament de València són els propietaris d'un solar en el centre de la ciutat que ha passat d'expropiable a edificable, els informatius de Canal 9 no diuen res. Quan l'endemà els regidors implicats es defensen, és quan apareix el tema en els nostres informatius, en forma de tall de veu de 48 segons en l'informatiu de matinada (3a edició), però apareix. De nou dediquem més temps al desmentit de la notícia que a la notícia en sí. Això és tot el que vàrem dir:

Notícies 9 3a Edició 12/4/2000

"Un solar ha alçat la polèmica a l'Ajuntament de València. Es troba al número 13 de Mossén Sorell, al barri

Cuarto Informe sobre Canal Nou

del Carme. I pertany, entre altres, a tres regidors de l'equip de govern municipal. Segons l'oposició a l'Ajuntament, quan el van comprar, el Pla Especial de Protecció d'este barri qualificava el solar d'expropiable. I el març passat, el ple de l'Ajuntament va aprovar una revisió del pla gràcies a la qual el solar va passar a ser edificable. El regidor d'Urbanisme, del Partit Popular, ha negat l'acusació. Ha explicat que el solar va estar sempre en condicions de demanar llicència de construcció i ha dit que l'objectiu del PSOE és crear confusió. També ha explicat que l'operació és completament legal i el seu fi es destinar els terrenys a ampliar la seu de la Fundació Vives d'Humanisme i Solidaritat".

Es parla que el regidor nega unes acusacions que Canal 9 mai ha explicat. S'escolta la resposta (la defensa del regidor) però no la pregunta (les crítiques de l'oposició).

EL FAMÓS XOFER DE ZAPLANA. Canal 9 mai va dir res de la denúncia que UGT havia presentat contra l'exxofer del president Zaplana, Salvador Gil, i la subsecretaria valenciana de Turisme. UGT considerava que el nomenament de Gil i la seua dona com a responsables de la residència de visitants il·lustres de la Generalitat, situada a Calp, era contrària a la llei, ja que l'exxofer del president no tenia la titulació requerida. Canal 9 mai va informar de la qüestió.

Quan el dia 31 de juliol el Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana va arxivar la querrella, llavors sí, llavors Canal 9 va donar la informació en el Notícies 9 2a Edició 31/7/2000. La notícia incloïa unes declaracions de la portaveu del govern de la Generalitat, Alicia de Miguel, que deia això:

"Resulta alarmante y preocupante la obsesión de la oposición política de esta comunidad por judicializar la vida política presentando constantemente querellas contra la acción del gobierno sin ningún fundamento, ni ninguna base y, por lo tanto, los jueces las archivan legitimando y dando la razón a la acción del gobierno".

De la sentència contra Salvador Gil, coneguda uns dies abans, per haver colpejat un xic en un bar després de recordar-li que era el xofer del president de la Generalitat, Canal 9 mai ha dit res.

NI UNCIO, NI SAURA

Dos qüestions que vinculaven a pràctiques irregulars dos màxims responsables de dos institucions tant importants com l'Institut Valencià de Finances i el Síndic de Greuges, van ser censurades durant setmanes per Canal 9 i, tot i les protestes del Comitè de Redacció, mai es varen donar.

UNCIO. L'anomenat Cas Uncio el va destapar el diari Levante el 7 de juny de 2000. L'endemà, i durant una setmana, tots els mitjans se'n van fer ressò de les novetats que anaven apareixent. José Manuel Uncio, responsable de l'Institut Valencià de Finances, havia creat una empresa per gestionar el seu patrimoni. Ell deia que no hi havia res d'irregular, ja que l'empresa estava inactiva. L'oposició li demanava la dimissió. El propi Uncio va convocar una conferència de premsa per a defensar-se. L'oposició per atacar-lo. Fins i tot el president Zaplana hi va intervindre.

Canal 9 ni va anar a cap de les conferències de premsa, ni li va dedicar un sol instant en els seus informatius.

Quan alguns redactors van plantejar a la cap d'informatius, Menchu Illán, l'existència de la notícia, esta va contestar que era una qüestió particular d'un diari (Levante) i que Canal 9 no hi havia d'entrar.

Al final, com ha passat en altres casos, del cas Uncio, se'n va parlar quan les Corts Valencianes el van tractar. Un tema que nosaltres no consideràrem, durant tota una setmana, digne d'entrar en els informatius i les Corts se n'ocupen específicament. O les Corts s'ocupen del que no és important o els criteris de selecció dels responsables de Canal 9 són erronis, una de dos.

SAURA. Luis Fernando Saura, en qualitat de Síndic de Greuges, va enviar l'estiu de 1999, una denúncia particular d'ell com a professor de la Universitat d'Alacant. Esquerra Unida i PSPV van demanar la compareixença de Saura en les Corts i, després, la seua dimissió. Durant quatre dies esta polèmica va estar en tots els mitjans de la comunitat. Canal 9 no en va dir res. Al final el PP es va negar que Saura comparegera en les Corts. Eixa negativa dels populars va ser tot el que vàrem dir del cas Saura, que va

Cuarto Informe sobre Canal Nou

deixar de ser actualitat sense que nosaltres mai l'haguérem explicat.

A TALL D'EXEMPLE: TOT UN SEGUIT DE NOTÍCIES CENSURADES

Les que venen a continuació són coses que han passat, que han aparegut publicades en altres mitjans de comunicació, però que en Canal 9 no han aparegut mai:

1999

20 de novembre. EL JUTGE CITA EL REGIDOR QUE VA DENUNCIAR L'INTENT DE COMPRA EN CALLOSA.

Un dels tres regidors del PP en l'ajuntament de Callosa de Segura és denunciat perquè va intentar comprar el vot d'un edil socialista i així assegurar-se la majoria en una moció de censura.

LA NOTÍCIA NO VA TINDRE CAP COBERTURA PER PART DE CANAL 9.

23 de novembre. L'HOSPITAL D'ALZIRA HA DESVIAT 4.500 PACIENTS A CENTRES PÚBLICS.

Els primers 6 mesos de 1999, l'hospital de la Ribera ha transferit a centres públics 4.560 malalts. En principi, només es permetia el desviament en processos complexos, però se n'han fet fins i tot de pacients afectats per una al·lèrgia. L'hospital, el primer de gestió privada, haurà de pagar 1.000 milions de pessetes. CANAL 9 NO N'INFORMA.

1 de desembre. EL PP IMPEDEIX QUE EL TRIBUNAL DE COMPTES FISCALITZE LA GESTIÓ MUNICIPAL DEL PRESIDENT EN BENIDORM.

El grup parlamentari popular impedeix en el Congrés dels Diputats, amb l'ajuda dels seus socis, que una comissió mixta del Tribunal de Comptes investigue la gestió d'Eduardo Zaplana al capdavant de l'alcaldia de Benidorm entre 1991 i 1994. L'ESCALETA DELS NOTÍCIES 9 NO CONTÉ EL TEMA.

1 de desembre. EL TRIBUNAL DE COMPTES DESTAPA GREUS IRREGULARITATS EN LA GESTIÓ DE L'ALCALDE D'OVIEDO.

Els anys 1994 i 1995, Gabino de Lorenzo, del Partit Popular, ha fet contractacions il·legals, ha assignat ofertes a adjudicatariis triats prèviament i ha pres decisions sobre les quals no tenia cap competència. Així ho recull l'informe que el Tribunal de Comptes ha remés a les Corts. CANAL 9 NO N'INFORMA ELS SEUS TELESPECTADORS.

2 de desembre. EL PRESIDENT DE LA DIPUTACIÓ DECLARA DAVANT EL JUTGE DE XÀTIVA ACUSAT DE TRES DELICTES.

Fernando Giner, president de la Diputació de València i alcalde de Vallada, declara en els jutjats de Xàtiva, on el PSPV ha presentat una querrela en què l'acusa de tràfic d'influències, malversació de cabals i falsedat en document públic. CANAL 9 CENSURA LA COMPAREIXENÇA DE GINER EN ELS TRIBUNALS.

2 de desembre. L'EMPRESARI FERNANDO DÍEZ DIU ARA QUE ELS DINERS QUE LI VA DONAR DE LA ROSA NO VAN SERVIR PER A FINANÇAR EL PP.

L'empresari leonés Fernando Díez declara en l'Audiència Nacional que els 4,5 milions de dòlars que li va donar de la Rosa i que figuren al seu nom en comptes suïssos no han tornat a Espanya. Diu que no coneix De la Rosa i en contra del que havia mantingut el 1997, ara assegura que eixos diners no van servir per a finançar el PP. CANAL 9 IGNORA ELS FETS.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

21 de desembre. DOS EMPRESARIS IMPUTATS EN EL CAS CALLOSA.

El jutge d'Oriola que instrueix el cas Callosa imputa un presumpte delictes de suborn als dos empresaris que suposadament van fer de mitjancers en la temptativa de suborn a un regidor socialista per a propiciar una moció de censura i facilitar l'alcaldia al PP. CANAL 9 MANTÉ LA LÍNIA DESINFORMATIVA AL RESPECTE I NO DIU NI PARAULA.

26 de desembre. L'AGÈNCIA DE PROTECCIÓ DE DADES SANCIONA LA GENERALITAT PER LA FESTA DEL MESTALLA.

La Generalitat va fer un ús irregular dels arxius informàtics en la convocatòria a 30.000 ancians per a participar en la festa de la tercera edat del 29 d'octubre al Mestalla i haurà d'enviar una carta de disculpa a més de mig milió de persones. A l'acte va assistir el president de la Generalitat, Eduardo Zaplana. CANAL 9 VA OBVIAR LA SANCIÓ.

29 de desembre. L'OPOSICIÓ DEMANA LA DIMISSIÓ DE MIRÓ PER L'ÚS IRREGULAR DE DADES EN LA FESTA DEL MESTALLA.

El PSOE i Esquerra Unida demanen que Marcela Miró dimistisca com a presidenta de les Corts per les irregularitats comeses quan era consellera de Benestar. Recordem que es va fer un ús irregular d'informació protegida per a organitzar una festa de la tercera edat en el camp del Mestalla. CANAL 9 NO DÓNA LA NOTÍCIA.

30 de desembre. L'IVEX NO COMPTABILITZA 484 MILIONS DE DEUTE AMB BANCS I EMPRESES CREDITORES EN 1998.

La Sindicatura de Comptes insta l'Institut Valencià de l'Exportació a revisar les seues relacions comercials amb tercers, en una clara al·lusió al pacte amb Ford Espanya. Eixe contracte ha generat deutes de fins a 1.331 milions de pessetes. CANAL 9 NO EN DIU RES. JA HEM VIST ABANS COM CANAL 9 VA COBRIR EL CAS.

2000

13 de gener. EL JUTGE IMPUTA A CARTAGENA UN DELICTE DE MALVERSACIÓ DE CABALS.

L'exconseller Luís Fernando Cartagena l'acusen d'haver-se apropiat de 8 milions de pessetes i el jutge d'Oriola li imputa un delictes de malversació de fons, que podria ampliar-se a un altre d'apropiació indeguda. CANAL 9 SILENCIA LA NOTÍCIA.

13 de gener. ELS IMPUTATS EN EL CAS CALLOSA ES CONTRADIUEN EN LES DECLARACIONS.

El regidor Javier Pérez i l'empresari José Antonio Zaragoza mantenen versions diferents sobre la temptativa de suborn a un regidor socialista. CANAL 9 CALLA.

25 de gener. LA GENERALITAT CONTRACTA L'EXXOFER DE ZAPLANA EN LA RESIDÈNCIA PER A CONVIDATS DE CALP.

L'Agència Valenciana de Turisme contracta l'exxofer de Zaplana, Salvador Gil, com a responsable d'un centre per a convidats oficials en el Penyal d'Ifac, a Calp. Per al càrrec es necessita titulació superior i Salvador Gil només ha acreditat el certificat d'escolaritat. CANAL 9 NO HO CONSIDERA NOTÍCIA.

26 de gener. LA DIPUTACIÓ REBUTJA UNA PROPOSTA PERQUÈ ENRIC VALOR OBTINGA LA DISTINCIÓ AL MÈRIT CULTURAL A TÍTOL PÒSTUM.

Els vots del PP i d'UV impedeixen que tire endavant una proposta perquè el Consell Valencià de Cultura sol·licite la distinció al mèrit cultural per a l'escriptor Enric Valor. L'ajuntament de València ha tingut una

Cuarto Informe sobre Canal Nou

actitud semblant en negar-se a estudiar una proposta perquè un carrer de la ciutat duga el nom de l'escriptor. ELS INFORMATIUS DE CANAL 9 SILENCIEN LA QÜESTIÓ.

15 de febrer. NOMÉS EL 8% DELS MUNICIPIS VALENCIANS TÉ UNA RENDA FAMILIAR SUPERIOR A LA MITJANA ESPANYOLA.

La informació prové de l'Anuari Comercial d'Espanya, elaborat per l'Institut Klein i editat per la Caixa. L'estadística assegura que hi ha 5 autonomies espanyoles amb un major índex turístic que la Comunitat Valenciana. TEMA ABSENT DELS NOTÍCIES 9.

22 de febrer. LA NOVA ESTACIÓ DE CASTELLÓ TÉ UN FUNCIONAMENT DEFICIENT.

Els usuaris de l'estació es queixen de la falta d'aparcaments, de les deficiències en els accessos, de la falta d'informació i d'altres problemes que s'han pogut comprovar l'endemà de la inauguració oficial de la nova estació de Castelló. CANAL 9 AMAGA ELS PROBLEMES DE L'ESTACIÓ.

22 de febrer. ELS TREBALLADORS DE TABACALERA VOLEN VORE LES OFERTES DE SAGUNT I D'ALACANT.

La plantilla es queixa del trasllat de l'empresa a Alacant i acusa el president Zaplana d'haver interferit l'operació en contra de l'opció de Sagunt. CANAL 9 CALLA I ATORGA.

22 de febrer. UN LITIGI EN LA FAMÍLIA CONEJERO AMENAÇA EL CONGRÉS SHAKESPEARE.

L'esposa i dos dels fills de Conejero el denuncien per l'apropiació i ús indegut de fons públics per a l'Oxford Centre-Fundació Institut Shakespeare. La polèmica posa en perill la celebració el 2001 del Congrés mundial sobre el dramaturg anglès. CANAL 9 NO DIU NI MU.

27 de febrer. BALANÇ DE LA PRIMERA SETMANA DE FUNCIONAMENT DE L'ESTACIÓ DE CASTELLÓ.

Les 35.000 persones que han utilitzat la nova estació de Castelló en la primera setmana de funcionament estan molt descontents a causa dels retards, la falta d'aparcaments i d'altres servicis elementals. CANAL 9 NO ALTERA LA VISIÓ IDÍLICA QUE VA DONAR DE L'ESTACIÓ EL DIA QUE ES VA INAUGURAR.

20 de març. L'ALCALDE DE DOLORES EXPLICA A ZAPLANA L'ÚS DE LA VISA DE L'AJUNTAMENT EN UN CLUB D'ALTERNE.

L'alcalde de Dolores, Antonio Ruiz, assegura que no hi ha hagut malversació de fons en l'ús d'una tarjeta Visa de l'ajuntament. Les dos factures de 17.400 i 82.000 pessetes corresponen a un dinar i a un aperitiu en el club d'alterne Beni's. Ruiz ha remés les factures al president de la Generalitat. CANAL 9 REDUEIX L'ASSUMPTE A 2 RATLLES EN UNA DE LES 3 EDICIONS DELS NOTÍCIES 9 I SE CENTRA EN LA REUNIÓ DE ZAPLANA AMB ELS CÀRRECS DEL PP.

27 de març. EL FÒRUM CÍVIC DEFÉN EL TRAÇAT NORD PER A L'AVE MADRID-VALÈNCIA.

Eixa opció, que passaria per Cuenca, l'havia descartada Zaplana uns dies abans. CANAL 9 ES LIMITA A RECOLLIR LA VERSIÓ OFICIAL I FA OÏDA SORDA A LES REIVINDICACIONS DE LA SOCIETAT CIVIL.

4 d'abril. CARDENAL RELEVA EL FISCAL DEL CAS ERCROS PERQUÈ VA VOLER INCLUPAR PIQUÉ.

El fiscal general de l'estat, Jesús Cardenal, substitueix el fiscal Bartolomé Vargas de la instrucció del cas Ercros. Segons deia en un dictamen, Vargas havia trobat indicis suficients per a inculpar el ministre Piqué d'un delictes d'alçament de béns. El dictamen va tindre el vot favorable (9 contra 3) de la Junta de Fiscals i

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Cardenal va encarregar a Vargas un dictamen en sentit contrari. Com que es va negar, va ser substituït per José Aranda. Les dos associacions de la carrera fiscal van criticar Cardenal i una d'elles en va demanar la dimissió. AQUEST ENREVESAT CAS VA SER "EXPLICAT" A CANAL 9 AMB UN PLATÓ EN LA SEGONA EDICIÓ DEL NOTÍCIES 9. I PROU.

6 d'abril. L'ALCALDE DE DOLORES PLANTA LA DIRECCIÓ DEL SEU PARTIT.

Antonio Ruiz Meroño no acudeix a la cita amb la direcció provincial del PP. L'objectiu de l'encontre és investigar l'ús d'una tarjeta Visa de l'ajuntament de Dolores en un club d'alterne. Els fets ocorregueren la tardor de 1998. CANAL 9 NO EN FA CAP REFERÈNCIA.

8 d'abril. EL RECTOR DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA ARGUMENTA QUE EL CONSELL JURÍDIC HAVIA AVALAT L'ARTICLE DELS SEUS ESTATUTS QUE ZAPLANA VOL SUPRIMIR.

Pedro Ruiz envia una carta a Tarancón en què recorda que els estatuts de la Universitat de València estan avalats pel Consell Jurídic Consultiu i no hi ha cap article fora de la llei. El president Zaplana pretén eliminar el punt en què es diu: "qui obtinga plaça de funcionari se sotmetrà, arribat el cas, a les avaluacions del coneixement de les llengües que són oficials". CANAL 9 CENSURA LA POLÈMICA ENTRE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA I LA GENERALITAT EN UNA LÍNIA DE DESINFORMACIÓ QUE S'HA SEGUIT EN ELS MESOS POSTERIORIS.

8 d'abril. LA INSPECCIÓ PROVINCIAL DE TREBALL RECOMANA A LA UGT QUE DUGA EL CONTRACTE DE L'EXXOFER DE ZAPLANA ALS TRIBUNALS.

La Inspecció Provincial considera que pot haver una pressumpta violació de principis constitucionals per part de la Generalitat en la contractació de l'exxofer de Zaplana i de la seua esposa en la residència de convidats il·lustres de Calp. CANAL 9 IGNORA EL CAS.

13 d'abril. LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA DU EL CONSELL ALS TRIBUNALS PER NEGAR-SE A APROVAR ELS SEUS ESTATUTS.

Els estatuts van ser reformats pel claustre de la Universitat de València el novembre de 1997. Dos anys i mig després, la Generalitat es nega a expedir el certificat que, per llei i passats dos anys, acredita l'aprovació automàtica dels estatuts i la seua publicació en el DOGV. La Universitat recorre als tribunals per a aconseguir-ne l'aprovació definitiva. UNA VEGADA MÉS, CANAL 9 GUARDA SILENCI.

15 de maig. ESQUERRA UNIDA PRESENTA UNA DENÚNCIA CONTRA EL CONSELLER DE SANITAT JOSÉ EMILIO CERVERA PER PREVARICACIÓ I ABÚS DE CONTRACTACIONS.

Cervera hauria comés eixos delictes quan estava al capdavant de la direcció general de Modernització de les Administracions Públiques. CANAL 9 NO VA DIR NI PARAULA. L'ENDEMÀ VA SER PORTADA DE TOTS ELS DIARIS.

13 de juny. ELS DIPUTATS DEL PP DE CASTELLÓ PROTESTEN PER LA SEUA MARGINACIÓ EN LES CORTS.

La queixa respon a la intervenció parlamentària del diputat del PP per València José Manuel Botella, que va demostrar un gran desconeixement del conveni d'Endesa per a compensar els efectes de la contaminació en la comarca dels Ports. CANAL 9 NO VA RECOLLIR LA PROTESTA.

13 de juny. EL PP VETA LES PREGUNTES SOBRE EL COST DE LA PRESENTACIÓ DE TERRA MÍTICA A PARÍS.

La Mesa de les Corts no va admetre tres preguntes del grup socialista per considerar que Terra Mítica és una empresa privada i que, per tant, el govern no tenia res a dir de la festa celebrada a París la vespra de la final de l'Eurocopa i a la qual assistiren 400 persones, amb el president Zaplana al capdavant. CANAL 9 NI

Cuarto Informe sobre Canal Nou

VA REFERIR-SE AL TEMA, NI A LES POSTERIONS CRÍTQUES DE L'OPOSICIÓ.

14 de juny. LA GENERALITAT DISCRIMINA LES CIUTATS GOVERNADES PER L'OPOSICIÓ EN LES AJUDES PER A PROGRAMES SOCIALS.

Segons una estadística de Benestar Social, les ciutats governades pel Partit Popular han vist augmentar de manera considerable els fons per a benestar social (des del 95 Castelló ha tingut un increment del 114%) mentre que les governades per l'oposició han perdut recursos (Paterna, per exemple, ha patit una reducció del 50%). CANAL 9 NO INFORMA DE L'ESTADÍSTICA.

14 de juny. EL MINISTRE DE FOMENT, ÁLVAREZ CASCOS, RECTIFICA EL CONSELL EN ASSEGURAR QUE ÉS IMPROBABLE QUE LES OBRES DE L'AVE MADRID- VALÈNCIA COMENCEN ABANS QUE ACABE L'ANY.

El ministre argumenta que hi ha més de 100.000 al·legacions i que Zaplana pot dir el que li done la gana. CANAL 9 NO INCLOU LES DECLARACIONS DE CASCOS.

15 de juny. EL RESPONSABLE DEL BANC DE LA GENERALITAT, JOSÉ MANUEL UNCIO, DONÀ 700 MILIONS A UNS MOROSOS.

L'Institut Valencià de Finances ha concedit un aval de 700 milions a una empresa morosa. En la compareixença en les Corts, el conseller Rambla empara Uncio i diu que les Corts no estan per a parlar d'ètica. CANAL 9 VA CENSURAR LA NOTÍCIA.

16 de juny. EL PLA DE XOC DE LA SANITAT NO HA DONAT RESULTATS.

La llista d'espera augmenta en 971 pacients en només 3 mesos i es posa de manifest el fracàs del pla de xoc de la conselleria de Sanitat . CANAL 9 NO HO VA DONAR EN ELS SEUS INFORMATIUS.

19 de juny. L'EMPRESA ADJUDICATÀRIA D'UN PROJECTE DIRIGIT PER CERVERA VA CONTRACTAR LA SEUA EXDONA EL 1998.

Quan Emilio Cervera dirigia el departament de Modernització de l'Administració va dissenyar un programa per a millorar l'atenció a l'usuari en els centres Prop. L'adjudicatària del projecte va contractar l'exesposa de Cervera, que estava en l'atur. CANAL 9 NO HO VA CONSIDERAR NOTICIABLE.

20 de juny. LA CIERVAL OPTA PER LA PROPOSTA DE CASCOS PER A L'AVE.

Els empresaris de València i d'Alacant accepten les modificacions del ministeri de Foment en el traçat nord de l'AVE Madrid-València (tindrà parades a Conca i ramals a Albacete, Alacant, Castelló i Múrcia) i exigeixen que s'acurte el període de discussions i que comencen a executar-se les obres com més prompte millor. CANAL 9 NO RECULL EL SUPORT DE LA PATRONAL A L'OFERTA DEL MINISTERI.

20 de juny. EL PSPV EXIGEIX LA INVESTIGACIÓ DEL CAS IVEX DESPRÉS DE VORE LA DOCUMENTACIÓ.

El grup parlamentari socialista demana una comissió d'investigació per a estudiar el forat de més de 1.000 milions de pessetes que s'ha detectat en l'Institut Valencià de Finances. També acusen Zaplana de mentider per haver negat que existira un segon contracte de l'Ivex amb la Ford. CANAL 9 NO TÉ RES A DIR AL RESPECTE.

20 de juny. LA DIRECTORA GENERAL DE SERVICIS SOCIALS DE LA GENERALITAT TENIA EN SA CASA UNA IMMIGRANT SENSE PAPERS.

Maria Luisa Gracia, directora general de Serveis Socials, ha tingut com a dóna de la neteja una immigrant armènia que havia demanat asil polític i que no tenia permís de treball. CANAL 9 LI FA UN GRAN

Cuarto Informe sobre Canal Nou

FAVOR A L'AFECTADA EN NO FER EL MÉS MÍNIM COMENTARI. ELS RESPONSABLES D'INFORMATIUS ARGUMENTEN QUE NO S'HA DE COPIAR ELS DIARIS. (Eixe mateix dia es copia de la portada de Levante que L'AJUNTAMENT DE VALÈNCIA PAGARÀ EL 20% DE CADA FALLA PER EVITAR MUNTATGES FIRALS. No copiem, doncs, segons de quina notícia es tracte)

25 de juny. LA LLISTA D'ESPERA MULTIPLICA PER DOS LA VERSIÓ OFICIAL.

A data del 28 de febrer de 1999, en els registres de la Conselleria de Sanitat hi havia 24.673 persones en llista d'espera, però el responsable del departament, Serafín Castellano, només en reconeixia 12.053. El PSPV va demanar al president Zaplana que explicara el misteri de les llistes d'espera i, també, la dimissió del conseller. UNA VOLTA MÉS, CANAL 9 HA ACTUAT COM A PORTAVEU DEL GOVERN I NO HA FET CAP AL·LUSIÓ A LA POLÈMICA PER LES LLISTES D'ESPERA.

30 de juny. LA SINISTRALITAT LABORAL CREIX A UN RITME SUPERIOR A LA MITJANA ESPANYOLA.

Durant els primers quatre mesos de l'any, a la Comunitat Valenciana s'han registrat 40.349 accidents laborals, cosa que suposa un increment del 18,3 % respecte al mateix període de l'any anterior. Eixa xifra és 2,7 punts percentuals superior a la registrada en tot l'estat. CANAL 9, TAN ACOSTUMADA A ATRIBUIR RÈCORDS A LA COMUNITAT VALENCIANA, VA CONSIDERAR OPORTÚ NO REFERIR-SE A LA SINISTRALITAT LABORAL.

4 de juliol. EL PP EVITA QUE ZAPLANA EXPLIQUE LES LLISTES D'ESPERA EN LES CORTS.

Zaplana no donarà explicacions sobre les llistes d'espera en la sanitat valenciana. Els registres de la conselleria multipliquen per dos les xifres que dona per bones el conseller del ram. L'oposició havia sol·licitat un aclariment, però el grup parlamentari popular evita la compareixença. CANAL 9 NO TÉ RES A DIR.

7 de juliol. GONZALO ANAYA DENUNCIA L'ABANDÓ DE L'ESCOLA PÚBLICA PER PART DEL CONSELL.

El mestre Gonzalo Anaya rep un homenatge en l'Escola d'Estiu del País Valencià. En una classe a més de 100 mestres, els demana més dedicació per a compensar l'abandó que pateix l'escola pública per part de l'administració valenciana, més interessada en promoure el sector privat. CANAL 9 NO SE'N FA RESSÒ.

7 de juliol. CONDEMNEM L'EX-XOFER DE ZAPLANA A 9 MESOS DE PRESÓ PER AGRESSIÓ.

Salvador Gil, exxofier de Zaplana, ha estat condemnat a 9 mesos de presó per haver agredit un jove que el va topar amb el colze quan estava en un bar de Benidorm el 3 de maig de 1998. Durant la discussió, Gil va recordar al jove que ell era el xofer del president de la Generalitat. NO ES RECULL EN ELS INFORMATIUS DE CANAL 9.

31 de juliol. 40 PERSONES QUEDEN ATRAPADES EN UNA DE LES ATRACCIONS DE TERRA MÍTICA.

Durant 25 i 45 minuts, respectivament, dos grups de persones van quedar atrapades en l'atracció La Furia del Tritón per culpa d'un parell d'avaries. Era justament el dia que visitaven el parc el grup que havia conseguit les entrades en un concurs de Televisió Valenciana. CANAL 9 VA OCULTAR L'INCIDENT.

LA NORMA: INCOMPLIR

LES NORMES

Tot el que portem d'informe és un àmpli i detallat ventall dels constant incompliments que els informatius de Canal 9 cometem dels principis ètics i deontològics bàsics de la professió periodística.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Incomplim el deure que recau en nosaltres de ser plurals, imparcials i fer arribar a la població informació lliure i veraç. Incomplim, doncs, perquè recull estos principis, l'Estatut de Redacció. I quan incomplim l'Estatut estem incomplint la Llei de Creació de RTVV, la mateixa Constitució Espanyola i, fins i tot, la Declaració Universal dels Drets de l'Home. En les pròximes pàgines, i a través de tot allò que els nostres directius se salten a la torera del que diu l'Estatut de Redacció, farem un balanç d'incompliments. De quins són i de com es donen.

L'ESTATUT DE REDACCIÓ

Copiant la perillosa deriva cap al més difícil i absurde dels comportaments col·lectius, la lògica de les multituds que estudien els físics Helbing i Molnár, la manipulació informativa de la realitat que duen a cap dia a dia els directius de TVV els porta sovint al que podrien qualificar de pinzellada de circ groller si no fóra perquè estem parlant del dret del ciutadà a rebre informació veraç. Ens hem permès la llicència de, a modus d'anècdota, saltar-nos el període que abarca este estudi i començar este capítol amb una referència recent, prou il·lustrativa. L'obsessió per dibuixar el millor dels móns no descansa ni quan es tracta de les conseqüències de l'última gota freda:

"Ací acaben les notícies d'un 25 d'octubre que pareix posar punt final a esta aventura de gota freda. Jordi Payà els informarà a continuació de com es queden les coses a l'oratge, mentre acíem qudem amb el nostre compromís inalterable de servici públic. Afortunadament, no hi ha hagut desgràcies personals a la Comunitat Valenciana, les materials tenen remei, i l'aigua ha fet ressuscitar els camps i l'ambient. Després de la tempesta, la calma."

El redactat correspon al Notícies 9 2ª Edició. Afegim este exemple com mostra lamentable d'un model informatiu lleuger en el rigor i que fins i tot menysprea el ciutadà. El "compromís inalterable de servici públic" dels directius de TVV i del departament d'Informatius, no els permet apreciar que és indecent parlar d'una gota freda com d'una aventura?. No arriben a vore que milers de ciutadans que han patit de manera molt directa la gota freda, poden sentir-se insultats pel tractament florid estil vinga, no passa res, xicons, implícit en l'esmentada informació?.

Al llarg d'eixes jornades de gota freda, les diverses edicions dels informatius de Canal 9 insistiren en l'afegit "voluntat de servici públic" o en el "nostre compromís inalterable de servici públic". En dies posteriors la premsa de la Comunitat Valenciana se va vore inundada per una campanya d'autobombo de Canal 9 on s'informava del desplegament "d'un gran dispositiu", amb el detall de les connexions en directe, el nombre dels professionals i fins i tot es deia que "hem estat en tots els punts crítics".

És a dir, la direcció de TVV posà en marxa una costosa campanya autopublicitària de l'estil de dóna-nos gràcies perquè mira què bé hem fet el treball pel qual ja ens pagues. Intent d'exaltar allò que pot resultar beneficiós políticament; fer publicitat de l'obligació que tenim tots els treballadors (i en primer lloc els directius) de TVV de complir amb el nostre deure d'informar. Com no anàvem a estar en tots els punts crítics, si ens paguen per això i disposem de la infraestructura i els mitjans tècnics necessaris?.

Eixe suposat "compromís inalterable de servici públic" que s'atribueixen els directius de TVV, no és real, com demostren les tres precedents Memòries elaborades pel Comité de Redacció, com també la present. Com demostra també l'incompliment sistemàtic de l'Estatut de Redacció per part dels directius de TVV, José Vicente Villaescusa i Genoveva Reig al capdavant. Els actuals responsables de la televisió pública valenciana són els mateixos que estan deixant sense sentit, dinamitant els principis més essencials de la professió periodística: el dret a la llibertat d'expressió dels professionals de la casa i, encara molt més greu, el dret dels ciutadans a rebre informació lliure, veraç, contrastada, allunyada del vassallatge polític. Principis recollits en l'Estatut de Redacció, en la Llei de Creació de RTVV. En la Constitució Espanyola.

Principis fonamentals per tal de poder parlar d'una democràcia real. Els directius de TVV, ajudats per tot un seguit de càrrecs intermitjos de cega disciplina, han convertit Canal 9 en una eina de desinformació de la societat i per tant en un instrument antidemocràtic. Canal 9 nega als ciutadans la realitat que els envolta, els amaga informació, censura allò que Villaescusa i Reig, ajudats dels seus subalterns directius, pensen que pot ser perjudicial per el partit governant. D'exemples puntuals, fonamentats i contrastats, n'està plena la Memòria present. L'exercici de la democràcia implica que la ciutadania conega la realitat que l'envolta i eixa és la tasca i la responsabilitat dels professionals de la informació.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Tant Villaescusa com Genoveva Reig falten a eixa responsabilitat. ¿Com pot escriure el director general de RTVV, en la presentació de l'Estatut Professional de la Redacció de TVV, l'abril de 1997, que "la desinformació és, exactament, el caldo de cultiu de la manipulació i la demagogia", i prohibir, com acaba de fer, que als informatius de Canal 9 s'informe que el deute de RTVV ultrapassarà els 29.000 milions en 2001, segons consta en l'anteprojecte de pressupostos per a l'any 2001 i del qual han informat l'immensa majoria dels mitjans de comunicació de la Comunitat Valenciana, excepte Canal 9? Tota la informació sobre la delicada situació econòmico-financera de l'Ens està absolutament prohibida. Un exemple de desinformació entre centenars.

Un Comité a abatre

Més enllà de vanagloriar-se, com queda reflectit en l'esmentada presentació de l'Estatut de Redacció, que RTVV haja sigut "la primera televisió i ràdio públiques de l'Estat que aprova i publica un Estatut de la Redacció", José Vicente Villaescusa i la resta dels seus directius menspreen l'Estatut i el paper que ens atorga a nosaltres en tant que Comité de Redacció, com a "òrgan de representació professional de la Redacció" que "exerceix funcions de mediació entre aquesta i l'Empresa" i que ha sigut elegit democràticament pels membres de la Redacció, perquè vetlen pel compliment de l'Estatut. Els directius de TVV, des de Villaescusa a Genoveva Reig, passant pel subdirector d'Informatius Pau Pérez Rico i la cap d'Informatius Mentxu Illán, han fet del Comité de Redacció un enemic a abatre, a qui intenten desprestigiari de manera continua, socavant la legitimitat democràtica del Comité i atribuent als periodistes membres obediències i vassallatges a partits polítics adversaris del Partit Popular.

Falten a la veritat de la mateixa manera com incompleixen l'Estatut. L'article 16 especifica que "convocaran, almenys mensualment, una reunió amb el Comité de Redacció". El subdirector Pérez Rico i la seua mà dreta Mentxu Illán ni tan sols compleixen amb la reunió mensual, destinada, tal com especifica l'Estatut, a examinar "les consultes, iniciatives i conflictes que hagen sorgit en la redacció sobre qüestions professionals". És més, hi ha hagut èpoques en què no convoquen el Comité durant períodes de més de tres mesos. I quan es decideixen, ho fan amb només dos dies de termini. Tampoc respecten l'acord que els arrancàrem, després de tants incompliments, de reunir-nos l'últim dijous de cada mes.

El subdirector d'Informatius Pérez Rico, la cap d'Informatius Illán i el cap d'Esports Paco Lloret han convertit les reunions de treball amb el Comité de Redacció en una cerimònia de l'absurd, gotejada per respostes incoherents, quan no per mentides.

Una mostra més del menyspreu cap al Comité de Redacció i l'Estatut està en el fet que quatre anys després l'aprovació de l'Estatut, el Comité de Redacció continua sense la més mínima infraestructura (des d'un telèfon fins un lloc on fer les reunions, un ordinador o un simple fitxer); negada de manera sistemàtica pels responsables del departament d'Informatius. A pesar que l'article 22 de l'Estatut així ho especifica: "L'entitat pública RTVV proporcionarà al Comité de Redacció i a l'assemblea les facilitats necessàries per a l'exercici de la seua missió". El màxim responsable de recursos humans i tècnics de l'empresa, Vicent Sanz, ens assegurà que s'ocuparia personalment d'eixa infraestructura, però tot ha quedat en paper mullat. De fet, esta negativa, este incompliment de l'Estatut obeeix a una política dirigida desde les altes instàncies de l'Ens: no poden acabar amb el Comité de Redacció però sí que li neguen els instruments per poder realitzar la seua funció. És en eixe sentit que nosaltres, membres del Comité, sempre insistim en que el cabal de manipulacions i censures que denunciem no és tota la manipulació i censura que produeixen els informatius controlats pel tàndem Villaescusa-Reig, sinó tan sols la que veiem o de la que ens informen els companys de la redacció.

El mateix menyspreu a l'Estatut Professional de la Redacció mostra la parella Villaescusa-Reig en el que afecta els nomenaments de càrrecs al departament d'Informatius. Ignoren de manera sistemàtica l'article 14, segons el qual abans que la Direcció General procedesca als nomenaments del cap d'informatius (tant a TVV com a RAV), dels coordinadors, editors, assignadors i assimilats, "farà arribar la proposta de nomenament al Comité de Redacció. Si els dos terços de la Redacció s'oposaren a l'esmentada proposta, s'adreçarà un escrit raonat a la Direcció General que tindrà en compte aquesta opinió que no té caràcter vinculant". Bé, els màxims responsables de TVV no compleixen ni la previa comunicació al Comité, ni evidentment tenen en compte el fet que sistemàticament la Redacció rebutja la gran majoria dels nomenaments proposats per l'empresa.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Cuarto Informe sobre Canal Nou

ser la màxima responsable en el tema que ens ocupa..

Comprendrà que en estes circumstàncies no es dóna el mínim de confiança imprescindible per plantejar-se propostes conjuntes com la que vosté ens va proposar sobre la informació durant les campanyes electorals. La proposta que ens va demanar ja la tenim feta però esperarem una conjuntura més favorable pel que fa a les relacions amb vosté per tal de fer-li-la arribar. No dubte que si considerem que, en benefici del servei que la nostra empresa ha de donar a la societat, cal agafar el compromís de fer arribar el document a qualsevol altra instància, així ho farem.

Sàpia, de tota manera, que este Comité de Redacció continuarà treballant com sempre ha fet pel compliment de l'Estatut de Redacció. L'únic motiu de la nostra tasca és la defensa del dret que tenen tots els ciutadans de la Comunitat Valenciana a rebre a través de Canal 9 una informació lliure i veraç. En eixe punt, ens trobarà sempre i des d'ell quedem a la seua disposició per qualsevol conversa u observació que considere pertinent."

Incompliments de l'Estatut?, cap. Que José Vicente Villacusa apareix en Canal 9 carregant contra el Comité de Redacció i que se'ns negue el dret de resposta, per això és el director general. Que demanem les audiències dels informatius, se'ns neguen. Que demanem la desaparició dels comentaris de Pilar Ferrer per ser burdament partidistes a favor del PP, res a fer. Abús de sucesos, futbol, oratge, utilització dels informatius per a fer autombombo de Tombola, ús d'un llenguatge sensacionalista i apocalíptic en els informatius (molt especialment en la 2a edició), temes d'internacional tractats cada vegada de manera més superficial, proliferació de "sang i fetge" i sucesos, manipulació i censura per beneficiar el Partit Popular i el president Eduardo Zaplana, multitud de notícies que no es donen i que sempre tenen com a denominador comú que poden resultar poc beneficioses per al Partit Popular, dades econòmiques que es destaquen quan són positives per al govern del PP i que s'amaguen quan són negatives, desinformació sobre el cas Ivex, etcètera. Uns informatius convertits en espais de propaganda i que eludeixen tots els temes que poden resultar conflictius i polèmics. Uns informatius que aposten per la trivialització de la informació, que han fugit del rigor informatiu i que mostren una realitat social que no té res a vore amb la de la Comunitat Valenciana. L'entesa amb Genoveva Reig resultà impossible. Genoveva Reig no veia res de tot açò. Semblava que ella i nosaltres no treballàvem en la mateixa televisió.

D'on creu la directora de TVV que ens assabentem dels casos de censura o de manipulació informativa? Que no sap que en més ocasions de les que ella podria acceptar, són alguns dels càrrecs intermitjos nomenats per ella els que van al Comité de Redacció a dir que "m'han obligat a fer o a dir..." Genoveva Reig pretenia instaurar "un buen rollito", un clima de confiança; i que, per buscar un símil necròfil, ens assentàrem sovint per a "buscar soluciones a nuestros puntos de discrepancia" al voltant d'una taula on al mig hi ha un gos mort (els greus i constants abusos desinformatius ja comentats), pero sense parlar mai del gos mort. Sense parlar mai del servilisme polític d'uns informatius on la ignorància quasi s'ha convertit en una virtut. Un model de comunicació acrític on el futbol i els sucesos adquireixen categoria de cultura majoritària, on el debat polític i social ha sigut desterrat i on el ciutadà que paga és considerat un homo insipiens, simètricament ignorant a qui li s'ha d'amagar la realitat de la societat i la comunitat on viu.

Sense parlar d'un dels capítols mes greus de la curta història de TVV: la depuració de periodistes que a l'estiu de l'any 1997 portaren a cap l'aleshores director Sánchez Carrascosa, l'exdirector adjunt Joaquim Genís i l'actual subdirector d'Informatius Pau Pérez-Rico. Una vintena llarga de periodistes fixos, experimentats en el periodisme i en televisió, la qual cosa vol dir amb criteri, van ser expulsats del nucli central dels informatius: la 1a i la 2a edicions; apartats de seccions com ara política, Comunitat Valenciana, economia, nacional, internacional, informació institucional... perquè són periodistes difícils de manipular. Una de les pàgines més negres del periodisme valencià i de l'estat espanyol, que mai s'ha revisat i que l'actual direcció de TVV es nega a reconsiderar. Una condició sine qua non per començar a parlar de "buen rollito".

Eixos periodistes fixos depurats el 1997, van ser substituïts per contractats, aleshores sense experiència. Una redacció que tenia més del 75 per cent dels seus membres fixos, passà a ser una redacció amb poc més d'un 25 per cent de periodistes fixos. Tres anys després de ser expulsats del nucli central dels informatius, la immensa majoria dels redactors han trobat un modus vivendi en altres àrees de TVV, desde Esports a Solidaris, passant per Sense Filtre o Europa al Dia, en Punt2, la segona cadena de TVV. Tornar a la 1a, 2a o 3a edició de Notícies 9? Si no és per treballar en les imprescindibles condicions de llibertat d'expressió i

Cuarto Informe sobre Canal Nou

de pluralisme, res de res, contesten.

Al llarg de l'any 2000 s'ha produït un fet extremadament greu per al benestar democràtic de la societat valenciana. El clima antidemocràtic, de persecució i represàlies que impera en la RAV, la ràdio autonòmica valenciana, ha portat a la temporal desaparició del Comitè de Redacció de l'emissora. Des del Comitè de Redacció de Canal 9 denunciarem la situació i els responsables, encapçalats pel director general, José Vicente Villaescusa, el director de Ràdio 9, Anacleto Rodríguez, i la resta de directius de l'emissora. I és greu perquè quedar-se sense Comitè de Redacció volia dir quedar-se sense l'òrgan que vetla pel compliment dels postulats essencials del pluralisme en la informació, consagrats per l'Estatut de Redacció. Com deiem el 7 de febrer de 2000, "ja han aconseguit tapar una boca més. Ja han fet que la nostra Comunitat siga un poquet menys democràtica". Eixe clima de persecució política i de represàlies és també el que impera a Canal 9.

Desde estes pàgines de la 4a Memòria de Seguiment dels Informatius denunciem els directius que des del cinisme i la baixesa moral amenacen amb represàlies de tipus laboral (rescissió de contracte, pèrdua del càrrec d'assignador...) companys seus, periodistes de Canal 9, pel simple fet de mantindre contactes amb representants del Comitè de Redacció. Pau Pérez-Rico, subdirector d'Informatius, ha caigut reiteradment en estes pràctiques. Una manera de fer les coses sempre consentida des de la direcció de TVV que ocupa Genoveva Reig ja que, atenent a l'estricta organització piramidal, si ella no volguera res de tot això passaria. Idèntica responsabilitat se li ha d'otorgar al Director General, José Vicente Villaescusa.

Per totes estes circumstàncies en diferents comunicats públics, i també en documents privats, hem reclamat a les autoritats polítiques que han nomenat els responsables de Ràdio 9 i de TVV una actuació immediata. Ho seguim fent. Desde fa mesos, el Comitè de Redacció de Canal 9 estem demanant una entrevista amb el president de la Generalitat. Exigim el seu empar, en nom dels professionals de TVV, perquè pose fi a la manipulació dels mitjans d'informació públics, a la persecució dels professionals i al descrèdit democràtic que estos comportaments suposen per al govern Zaplana i, més enllà, per a la Comunitat Valenciana. El silenci i l'absència de decisions i solucions converteix el primer mandatari en el màxim responsable de tot el que passa.

LA LLENGUA

En la qüestió de la llengua, en els últims anys, s'ha donat un pas avant i molts més cap arrere.

El pas avant és que ja s'ha consolidat la pràctica de no variar d'idioma en funció del fet que la notícia corresponguera a una població valencianoparlant o no. No tenia sentit el canvi idiomàtic pensant que hi podria haver qui no ho entenguera. Evidentment, qui no entenguera el valencià difícilment anava a esperar-se davant el televisor esperant la possibilitat de trobar-se una notícia en castellà i així assabentar-se d'alguna cosa. Resulta lògic pensar que qui puguera arribar a estar en eixa situació estaria mirant una altra cadena on entenguera totes les notícies i no només una de cada deu.

Pel que fa als passos arrere, estos se situen en el dia a dia dels nostres informatius i fan referència a les contínues interferències que reben els lingüistes de part dels responsables dels informatius, particularment Josep Magraner i Lluís Motes, que pel seu compte decideixen quines paraules es poden dir i quines no.

D'altra banda, continuem ajudant a l'empobriment del vocabulari quan, davant la possibilitat d'usar dos o tres paraules diferents per referir-nos a una determinada cosa, s'obliga a repetir una i altra vegada la forma més semblant al castellà. Podem vore alguns exemples per entendre millor al que ens referim:

CAL DIR

NO

Paréixer

Semblar

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Desocupació

Atur

Despedir-se

Acomiadar-se

Faena

Tasca

Número

Nombre

Buscar

Cercar

Apretar

Prémer

Només des de la manca de veritable voluntat de complir el precepte de la Llei de Creació que consagra com a objectiu fonamental de Canal 9 la promoció del valencià es pot entendre que una eina de difusió tan important com són els informatius cometa constantment incorreccions en la pronúncia que lluny de reduir-se, augmenten. Els informatius de Canal 9 continuen plens de vocals obertes llegides com si foren tancades i d'esses sonores llegides com a sordes. Responsabilitat dels directius del departament és procurar la correcció d'estos problemes. El paper dels lingüistes és, en este sentit, bàsic.

Igual que no entendríem que els informatius de TVE presentaren greus incorreccions de pronúncia en la lectura, cal extremar les precaucions respecte al valencià. Dissortadament, però, lluny de vore alguna millora, amb el pas del temps, el que fem és empitjorar.

Els comentaristes de les retransmissions en directe, en especial futbol i altres esports, també necessiten un seguiment especial quant a l'ús que fan de l'idioma. Afortunadament, ja s'ha superat aquella vella norma que els comentaristes del futbol foren castellanoparlants. Ara, però, el que cal és que els escollits parlen un valencià homologable, almenys, amb el que usen els redactors de la casa que fan les narracions dels encontres.

EN ELS PROGRAMES ESPORTIUS S'HA CONTRACTAT COMENTARISTES QUE NO PARLEN EN VALENCIÀ, QUIQUE SÁNCHEZ FLORES I FERNANDO GÓMEZ, HAVENT COM HI HA MOLTS ALTRES EXJUGADORS CONEGUTS QUE SI SÓN VALENCIANOPARLANTS

Lligat a l'apartat esportiu i als comentaristes que es trien, sí s'ha de cridar l'atenció sobre els que apareixen en els programes Minut a Minut, de Canal 9, i La Lliga, de Punt 2, Quique Sánchez Flores i Fernando Gómez, respectivament. Cap dels dos parla en valencià. Canal 9, tornem a dir-ho, obligada com està a la promoció del valencià, ha de buscar comentaristes valencianoparlants. Es pot entendre que, en una situació concreta, es compte amb algú que no ho siga però no es pot acceptar quan es tracta de col·laboradors fixos.

En el cas de Fernando Gómez té l'afegit que es tracta de Punt 2 que, fins eixe moment, encara es caracteritzava, en compliment del mandat de la Llei de Creació, per ser íntegrament en valencià.

LA PUBLICITAT

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Ja són quatre anys els que el Comitè de Redacció porta denunciant que els informatius de Canal 9 incompleixen la norma relativa al tractament de la publicitat.

S'ha de recordar què en diu la llei. Una directiva europea (89/552/CEE) assenyala en l'article 10.1 "la publicitat haurà de diferenciar-se de la resta del programa gràcies a mitjans òptics o acústics" i, més avant, en l'article 11.1, afegeix que "la publicitat podrà inserir-se en els programes sempre que no en perjudique la integritat, ni el valor". L'article 11.4, referint-se entre altres als programes informatius, estipula que "quan la publicitat interrompa un programa hauran de passar com a mínim vint minuts entre cada interrupció successiva". També prohibeix, en l'article 17.3, el patrocini dels informatius: "No es podrà patrocinar telediaris, ni emissions d'actualitat política".

A casa nostra, la legislació espanyola (Llei 25/1994, de 12 de juliol) recull que "la publicitat televisiva haurà d'anar entre els programes. No obstant, la publicitat també podrà inserir-se dins dels programes sempre que no perjudique la seua unitat, ni desmeresca el valor o la qualitat i la seua emissió es realitze tenint en compte les mateixes interrupcions naturals del programa". I més avant diu (article 13.1) que "les interrupcions publicitàries successives dins dels programes hauran d'estar separades per un lapse de temps de 20 minuts com a mínim". Posteriorment (article 15.3) deixa clar que "no podran patrocinar-se telediaris".

Afortunadament, algunes sobreimpressions que es feien en ple noticiari, com ara en les notícies de futbol o en l'oratge, han desaparegut. Continuen, però, dos clars incompliments de les normes abans comentades.

FINAL DE L'INFORMATIU. Tot i que ho vàrem denunciar des del primer dia, i ja fa quatre anys, el final dels nostres informatius continuen servint com a suport publicitari de les botigues i marques que donen la roba als presentadors. La publicitat no apareix després del final de l'informatiu sinó que estem parlant d'un rètol que passa per pantalla, d'esquerra a dreta, mentre el presentador acaba de resumir la informació del dia i s'acomia. En aquell instant, i durant 5-10 segons, és quan ixen les marques de vestuari en qüestió. El Comitè de Redacció el que reclama és que, si hi ha un contracte de col·laboració amb estes marques on es contempla que se'ls pagarà el seu servei amb una determinada publicitat, esta es faça sense tacar el producte informatiu esguitant-lo de publicitat.

Barrejar publicitat i informació no només va en contra dels diferents preceptes legals que hem consignat. A més, és un atac a la dignitat i el rigor que se li suposa a un noticiari i representa una pèrdua de credibilitat per al nostre treball d'informadors. Considerem que esta forma de publicitat hauria de desaparèixer.

ELS TALLS PUBLICITARIS. Els informatius de Canal 9 no respecten el que marca la llei sobre interrupció dels informatius per donar pas als blocs de publicitat. Ho hem denunciat en reiterades ocasions: ni se'ns fa cas, ni es rectifica.

Ens referim, en este cas al Notícies 9 1a Edició. La 2a Edició ha reduït el seu format i ja no té cap tall publicitari.

En eixe informatiu, lluny de respectar el mínim de 20 minuts abans de qualsevol tall publicitari, el normal és que el primer bloc publicitari entre als 15 minuts de noticiari o, fins i tot, abans.

El Comitè de Redacció considera, sense entrar en possibles discussions sobre el particular tractament que la relació informació-publicitat podria tindre en un canal públic com el nostre, que l'escrupolós respecte a la llei és el mínim que caldria exigir. S'ha de recordar, una vegada més, que el precepte dels 20 minuts abans que es puga interrompre un noticiari pretén protegir la informació davant la pressió dels anunciants, ja que es reconeix que eixa pressió pot anar en detriment de la qualitat d'uns productes fonamentals en democràcia com són els telenoticiaris.

El Comitè de Redacció considera important ser molt acurats a l'hora de procurar el compliment de la llei pel que fa a la relació entre informació i publicitat. Esta atenció pretén preveure tant com siga possible la integritat del producte informatiu que elaborem i això representa defensar el dret dels ciutadans a rebre un informació el més clara i el millor possible.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Reclamem, una vegada més, i tot el món hauria de col·laborar en esta demanda, que els informatius de Canal 9 respecten la llei sobre inclusió de publicitat. Només demanem el compliment de la llei.

MODEL INFORMATIU

Per tal de fer un seguiment dels continguts dels nostres informatius hem escollit sis setmanes al atzar. Només hem tingut en compte que els dies analitzats no coincidiren amb cap tipus de fets d'agenda extraordinaris (festivitats destacades, eleccions...). Les setmanes escollides són del 25 al 31 d'octubre, del 22 al 28 de novembre, del 10 al 16 de gener, del 10 al 16 d'abril, del 8 al 14 de maig i del 12 al 18 de juny.

La conclusió que s'extrau és que l'obsessió pels temes més superficials i sensacionalistes és una constant. En relació a informes precedents, en els quals ja es detectava una sobrepresència de notícies referides a successos, futbol i temes festius, la tendència, lluny de corregir-se, va a més. Comparant amb l'any passat, encara que vistes aquelles xifres parega complicat, i sense incloure en la comparació el Notícies 9 3a. Edició que l'any passat no analitzàrem, veiem com la presència de l'apartat de successos encara ha crescut 5 punts.

Les notícies de futbol han perdut 2 punts. Tot i això continuen sent les més abundants. La presència d'informacions referides a política o cultura continua sent molt reduïda, sobretot pel que fa a l'àmbit de la Comunitat Valenciana. De l'any passat a enguany les notícies de política han guanyat 1 punt. Enguany, 9 de cada 100 notícies que donem són de política. Clar, que si tenim en compte que de cada 10 notícies polítiques que es donen (on s'inclou des dels atemptats d'ETA als problemes de Fujimori al Perú) només 1 és de la Comunitat Valenciana, vol dir això que encara no 1 de cada 100 notícies dels informatius de Canal 9 parla de política a casa nostra.

Un poquet més avant es pot vore un gràfic que mostra com ha evolucionat en un any el contingut per temes.

Troblem informatius en què les notícies dedicades a successos, festes, futbol i frivolitats passen del 75 per cent.

L'atenció o desatenció a determinades qüestions no és per a res casual. Els informatius de Canal 9 aposten decididament per notícies de caracter sensacionalista i superficial, que no provoquen cap tipus de polèmica, que no incideixen en el debat social, que generen sempre un ampli consens d'opinió. En els successos tot el món està contra l'agressor i a favor de la víctima; en el futbol, tots amb l'equip dels seus colors; les festes, les diverses celebracions o les desfilades de models, uns elefants que ballen en la Índia o una tomata de 15 quilos, tampoc originen cap discussió. L'oratge, tractat sempre com si d'un succés més es tractara, és el més recurrent dels temes de conversa, el tema de consens per antonomasia, i l'únic debat que planteja és si fa 50 anys plovia més, nevava més o feia més fred. Són el tipus de notícies que menys desgast poden arribar a significar pel govern que siga i ja hem dit en reiterades ocasions que això, en relació al govern Zaplana, és una constant.

Festes i alegria; morts a qualsevol ciutat valenciana, mutilats en accidents arreu del món, inundacions i desgràcies en diferents punts d'Espanya, i gols, gols i més gols amb àrbitres que sempre furten els partits als equips valencians, són una recepta segura per satisfer el consum televisiu al preu de no informar veritablement de cap de les coses que importen al ciutadà com a veritable actor d'un règim democràtic. El conjunt és una versió maquillada de la realitat on el progrés es constant, on les autoritats no s'equivoquen mai i on, això sí, es produeixen fets luctuosos que, habitualment, afecten la població marginada o molt distant a nosaltres. No es tracta que este tipus de informació no es donen, és clar que s'ha de parlar d'estes qüestions, però menys, perquè el temps que es dedica a elles se li furta a altres notícies de primeríssima importància.

La selecció dels temes és la font fonamental de la censura informativa ja que per culpa del que es dona de més d'una cosa se'n dona de menys d'una altra que (casualment?) serviria por oferir una foto més completa de la realitat i potser no tant idíl·lica com acostumem a fer.

Presentem cinc gràfics. Quatre corresponen als informatius que diferenciem, Notícies 9 1a. Edició, Notícies 9 2a. Edició, Notícies 9 3a Edició i Notícies 9 Cap de setmana. El quint és la mitjana global, és a dir, el

Cuarto Informe sobre Canal Nou

retrat robot d'un informatiu de Canal 9.

Continguts del NOTÍCIES 9 1a Edició

Festes.....	5 %
Successos.....	21 %
Frivolitats.....	5 %
Futbol.....	31 %
Altres esports.....	4 %
Política.....	6 %
Cultura.....	3 %
Societat.....	16 %
Economia.....	7 %
Institucions.....	2 %

Continguts del NOTÍCIES 9 2a Edició

Festes.....	5 %
Successos.....	28 %
Frivolitats.....	6 %
Futbol.....	27 %
Altres esports.....	2 %
Política.....	8 %
Cultura.....	2 %
Societat.....	15 %
Economia.....	5 %
Institucions.....	2 %

Continguts del NOTÍCIES 9 3a Edició

Festes.....	11 %
Successos.....	22 %
Frivolitats.....	5 %

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Futbol.....	13 %
Altres esports.....	10 %
Política.....	12 %
Cultura.....	7 %
Societat.....	12 %
Economia.....	7 %
Institucions.....	1 %
Continguts del NOTÍCIES 9 Cap de setmana	
Festes.....	12 %
Successos.....	21 %
Frivolitats.....	4 %
Futbol.....	23 %
Altres esports.....	5 %
Política.....	13 %
Cultura.....	4 %
Societat.....	12 %
Economia.....	5 %
Institucions.....	1 %
Continguts global dels NOTÍCIES 9	
Festes.....	8 %
Successos.....	23 %
Frivolitats.....	5 %
Futbol.....	24 %
Altres esports.....	5 %
Política.....	10 %
Cultura.....	4 %

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Societat..... 14 %

Economia..... 6 %

Institucions..... 1 %

Com hem fet en treballs anteriors, volem mostrar un gràfic conjunt comparatiu entre la mitjana per temes dels informatius que es recollia en el Informe-Memòria de 1999 i la d'enguany. Clar aclarir que en el gràfic següent, quan s'ofereixen les xifres del 2000, no hem inclòs en el càlcul les dades del Notícies 9 3a. Edició, ja que en el treball de l'any passat no els havíem analitzat.

Comparació per temes 1999-2000

Estes xifres no són per a res coincidents amb les que podem trobar en la resta de cadenes que es poden vore a la Comunitat Valenciana. Com ja hem observat en altres informes precedents, els informatius de Canal 9, a banda de l'abús de manipulació partidista a favor del PP, són excepcionals pel que fa a la superficialitat dels seus continguts. L'obsessió pels successos que es detecta en els informatius de Canal 9 no coincideix per a res amb la resta de cadenes. Tampoc la desmesurada atenció al futbol, tot i que la majoria de cadenes són molt sensibles a este sport, resisteix cap comparació amb TVE, TV3, Tele 5 o Antena 3.

El model informatiu de les cinc cadenes que es poden vore en la Comunitat Valenciana no és idèntic però si analitzem amb un mínim d'atenció els diferents telenotícies veiem clarament dos blocs: en un estan TVE, Tele 5, Antena 3 i TV3, que presenten uns continguts quantitativament pareguts; en l'altre, Canal 9 mostra un model diferenciat i particular, amb més futbol, més successos, menys política i menys cultura.

Hem fet el seguiment de diferents telenotícies de les altres cadenes (en concret la setmana del 8 al 14 de maig ,centrant-nos en les edicions de 14.30/15.00 hores i 20.30/21.00 hores) per poder fer una comparació que servira per entendre millor les diferències. Està clar que els períodes escollits no són idèntics a les setmanes revisades dels nostres informatius però pensem que la referència és suficientment esclaridora.

I QUINA AUDIÈNCIA TENEN ELS NOSTRES INFORMATIUS?

Com que ara anem a parlar d'audiència calen dos aclariments a priori: este Comité de Redacció no creu en cap cas que l'audiència pugua servir de coartada a una determinada programació, sobretot en el cas d'una cadena pública i més encara si parlem d'informatius. Cap audiència, per massiva que esta fóra, pot servir tampoc per justificar la desinformació, la censura, la manipulació i la persecució dels professionals.

El Comité de Redacció portem dos anys reclamant als responsables del departament d'Informatius que ens faciliten les audiències dels Notícies 9, ja siga setmanalment o mensual. Ens pareix que és molt raonable que les persones que fan els informatius coneguen l'audiència del producte que elaboren. La resposta és que no, que no ens poden facilitar les dades d'audiència per decisió de la direcció de la cadena.

Dit això, i com que a les audiències també es pot arribar a través dels diaris, a continuació mostrem un estudi publicat pel diari Avui a partir de dades de l'empresa Sofres corresponents a la temporada 1999-2000.

LA CONCLUSIÓ ÉS QUE ELS INFORMATIUS DE CANAL 9 SÓN ELS MENYS VISTOS A LA COMUNITAT VALENCIANA I, DE LA RESTA D'AUTONÒMIQUES, NOMÉS SUPEREN ETB

Lligat a les audiències que acabem de mostrar, hi ha una altra dada que a nosaltres ens pareix que hem de destacar perquè apunta que alguna cosa no s'està fent bé. El dimarts 8 de juny de 1999, Canal 9 va oferir el debat (en realitat suposat debat perquè eren monòlegs consecutius) entre els cinc candidats a la presidència de la Generalitat en les eleccions que anaven a fer-se uns dies després; només va tindre un 6,2% d'audiència.

Creiem que un seguiment tan minso no es pot deslligar del poc cas que els informatius de Canal 9 dediquen

Cuarto Informe sobre Canal Nou

a la política, hi ha una clara despolitització en la nostre audiència i això, en democràcia, no és recomanable. Més enllà d'esta reflexió caldria plantejar els debats d'una altra manera. Es tractaria només que feren honor al seu nom i en estos espais hi haguera veritable debat. Ordenat però debat. Haurien de ser menys rígids i més vius. En tot cas, pensem que un 6,2 per cent d'audiència deixa ben a les clares que Canal 9 o els polítics, o els dos a l'hora, no van complir amb l'objectiu d'informar la ciutadania. I això abans d'unes eleccions no s'hauria de tornar a repetir.

EL GUST PELS SUCCESSOS

El successos són, sense dubte, una part de la realitat i, en este sentit, una part de la tasca informativa tant digna com qualsevol altra i necessària com qualsevol altra. No hi ha cap dubte que qualsevol informatiu de televisió, igual que qualsevol cadena de ràdio o diari, ha d'estar atent a este tipus d'actualitat. A més, també ho sabem, les notícies de successos encaixen especialment bé en la part morbosa de l'interés ciutadà i no són qüestions, en general, políticament sensibles. Històricament, la desmesurada atenció als successos ha sigut una constant en aquells règims interessats en tapar amb ells, amb l'excés d'ells, altres informacions susceptibles d'alçar més polèmica.

CANAL 9 VA DONAR LA NOTÍCIA QUE, SEGONS ELS ESPECIALISTES, UN DE CADA TRES CIUTADANS (EL 33%) EREN POTENCIALS PSICÒPATES. EN REALITAT DEL QUE HAVIEN PARLAT ERA ELS ESPECIALISTES ERA D'ENTRE L'1 I EL 3%, NO DE UN DE CADA TRES. MAI VÀREM RECTIFICAR.

Hui en dia (i ha quedat prou clar en l'estudi dels continguts) els informatius de Canal 9 estan instal·lats en una certa obsessió pels successos (des dels temes de sang als meteorològics que ixen habitualment del seu apartat especial per entrar en l'escaleta dels informatius: plou més del normal o menys del normal, fa molta calor o en fa poca...). Esta obsessió va acompanyada també de la necessitat de buscar titulars sorollosos i espectaculars, cosa que a vegades ens fa caure en errors com el que segueix i que mai es va rectificar.

UNA DE PSICÒPATES

Notícies 9 2a Edició 15/11/1999.

El segon titular del dia era:

"MOLTS PSICÒPATES".

I la presentació de la notícia, amb un llenguatge absolutament sensacionalista, deia:

"Són homes freds, sense remordiments,. No senten dolor, ni pena, ni por. Són psicòpates. Un de cada tres espanyols també ho és. Però això no significa que tots acaben convertint-se en criminals. La psicopatia és difícil de diagnosticar i molt més de curar. Per això a València hui ha començat un Congrés Internacional".

No. En el Congrés sobre psicòpates que s'estava fent a València la dada que es va oferir és que entre l'1 i el 3% de les persones són psicòpates potencials. No un de cada tres (això hauria significat un 33%), sinó entre l'1 i el 3%.

Afegien els especialistes que no vol dir que tots tinguen instints criminals. La majoria, deien textualment, "són treballadors informals, empresaris sense escrúpols, polítics corruptes o professionals sense ètica".

L'INFORMATIU CONVERTIT EN EL CASO

Trobar informatius que arranquen amb quatre o cinc notícies de successos és prou habitual. En altres informes ja ens hem dedicat a mostrar alguns informatius que, fins i tot, en presentaven 15. En esta ocasió també en presentem alguns dels molts que es podrien trobar.

Notícies 9 1a Edició 2/11/1999

Cuarto Informe sobre Canal Nou

- 1a Notícia.....Retirats 150 batuts Celta per intoxicació.
- 2a Notícia.....Una xiqueta es crema la boca en consumir un batut Celta.
- 3a NotíciaConselleria dóna per passat el perill dels batuts Celta.
- 4a NotíciaRecerca de les restes d'una dona assassinada a l'embassament de Forata.
- 5a NotíciaAccidents de trànsit del cap de setmana.
- 6a NotíciaPerill que s'afone el campanari d'Albaida. Presenta esquerdes.
- 7a NotíciaJuí per abusos a menors ajornat per l'absència d'un dels acusats.
- 8a NotíciaT treballador mort a Sagunt mentre descarrega un camió

Notícies 9 2a Edició 22/11/1999

- 1a Notícia.....Temporal de fred a la Comunitat Valenciana.
- 2a Notícia.....Mariner mort a Oropesa en caure al mar.
- 3a NotíciaTemporal de fred a la Comunitat Valenciana..
- 4a NotíciaTemporal de fred a Espanya..
- 5a NotíciaZones de Castelló especialment afectades pel temporal de fred.
- 6a NotíciaEl fred provoca un augment del consum elèctric.
- 7a NotíciaEspeleòlegs francesos rescatats després de dies aïllats en una cova.
- 8a NotíciaJoves usen medicament cloretil com a droga.
- 9a Notícia.....Trobat el cadàver d'una jove a Bilbao.
- 10a Notícia.....Juí al Violador de Piràmides a Madrid.

Notícies 9 2a Edició 23/11/1999

- 1a Notícia.....Camioner mort a l'Eliana en un pas a nivell.
- 2a Notícia.....Decomís d'extasi a València.
- 3a NotíciaDemà comença el juí a Ferrandis, l'assassí de Vora riu.
- 4a NotíciaEstafa urbanística a Dénia.
- 5a NotíciaGran nevada als Estats Units.
- 6a NotíciaFred i tempestes a la Comunitat Valenciana.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

7a NotíciaFred i tempestes a la Comunitat Valenciana. S'exhaureixen les estufes.

8a NotíciaOperatiu de la policia contra la falsificació d'entrades i festes il·legals de Cap d'Any.

Notícies 9 1a Edició 24/11/1999

1a Notícia.....Inici del juí a Ferrandis a Castelló.

2a Notícia.....Connexió amb el juí. Així va la jornada.

3a NotíciaInformació complementaria sobre el cas Ferrandis.

4a NotíciaDeclaracions de la mare d'una de les víctimes.

5a NotíciaAmbient a les portes del juí.

6a NotíciaAproximació a la figura de Ferrandis i, en general, als assassins en sèrie.

7a NotíciaIndigents que pateixen la baixada de temperatures.

8a NotíciaEstafa urbanística a Dénia.

9a NotíciaDos anys de presó per als joves que van cremar a un xiquet amb una mistera.

10a NotíciaInvestigació sobre la mort el dia abans d'un camioner en un pas a nivell.

11a NotíciaA disposició judicial els detinguts acusats de traficar amb èxtasi.

UN EXEMPLE DE TITULARS. A manera d'exemple, esta era la portada, els titulars de les notícies més destacades del Notícies 9 1a Edició 15/2/2000.

SUCCÉS..... "Testimoni fugit". Juí cas Pipo's.

SUCCÉS..... "Presó per al camioner". Camioner que portava haixix condemnat al Marroc.

ECONOMIA..... "Cotxes al Japó" Ford exporta Focus al Japó.

SUCCÉS..... "Misteri en alta mar". Continuen buscant 10 mariners espanyols desapareguts davant les costes d'Itàlia.

SUCCÉS..... "Mort i devastació". 22 morts al sEstatus Units pels tornados.

ESPORTS....."Remuntar huit punts". Pamesa en la Copa Saporta.

UN EXEMPLE D'ESCALETA. Si ara hem vist un exemple de titulars carregats de successos, a continuació és una escaleta completa d'un informatiu (sense incloure l'apartat d'esports).

Notícies 9 1a Edició 3/11/1999

Rescat espectacular del cos d'una jove de Mislata assassinada.

Submarinistes baixen a l'embassament de Forata per buscar-la.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Juí per un parricidi a València. Un jove matà son pare.

Submarinistes a una cala de Vinaròs rescaten el cadàver d'un jove ofegat.

Ampolles contaminades dels batuts Celta.

Espectacular accident al by-pass

Dades de desocupació. Declaracions del conseller Blasco.

Gala de l'Economia valenciana. Hi assisteix Zaplana.

Bloc d'edificis de València que tapa vista a altres.

Consens polític per enderrocar el parc Ansaldo.

Alcalde de Pego agradeix una dona que el denuncia.

Llauradors s'organitzen per evitar la concentració en la distribució.

Crisi en els preus dels alls.

Trobat cadàver a Marbella.

Desenrunament accident Hospital de Santander.

Garzón processa militars argentins.

Alliberats un grup d'espanyols segrestats a Colòmbia.

Jutge Liaño inhabilitat.

Professor apallisa alumna a Lucena.

Arenas explica campanya de pensions del PP.

Nova vista júi espanyol condemnat a mort als Estats units.

Matança a Hawai. Home mata a set companys de treball.

Trobades restes de les 150 víctimes de l'"assassí de Colòmbia"

Jove de Taiwan maltractava els xiquets que cuidava.

Cicló a la India. Molts danys.

Càsting per a una pel·lícula a València.

Fira d'Informàtica.

Inauguració a Itàlia del Museu del vàter.

21 parelles es casen a l'hora a l'Índia.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Total: de 29, 16 són successos.

QUE SIGA PASSAT NO IMPORTA

Una màxima habitual és que els fets són notícia quan es produeixen. A Canal 9, si les informacions són successos pareix que tinguen més vigència. Les escaletes dels nostres informatius acostumen a arrossegar els temes més truculents d'un dia per l'altre. Tant ho fem, que no tenim cap problema en tornar a successos d'un o dos dies abans, fins i tot, per obrir informatiu. No és que nosaltres no ho hàgem donat, en la majoria de casos és que ho repetim i ja està. Podem vore uns exemples:

Notícies 9 1a Edició 3/8/1999

"Hola, bon dia. Dos persones han mort en unes hores ofegades a la Comunitat Valenciana. Un xic ha perdut la vida quan es banyava en un canal a Manises (...) D'altra banda ahir una xiqueta de quatre anys moria ofegada en la piscina del seu xalet a Benicarló..."

Les dos informacions estaven ja, amb fotografies i tot, en els diaris del dia. Nosaltres ho vàrem donar com les informacions més destacades de la jornada quan eren del dia abans i, en el cas de la xiqueta, del matí del dia abans.

Notícies 9 1a Edició 20/9/1999

"Hola, bon dia. Catarroja, a la comarca de l'Horta, està de dol. Este cap de setmana va explotar tot el material pirotècnic de la despertà que preparaven els festers i va causar la mort d'un jove de 17 anys..."

Esta notícia obria l'informatiu un diilluns. S'havia produït el dissabte anterior. Nosaltres n'havíem parlat ja durant tot el cap de setmana.

Notícies 9 1a Edició 11/10/1999

"Hola, bon dia. La seguretat dels ciclistes s'ha convertit en el debat del dia a tot Espanya. Cinc ciclistes han mort atropellats per diferents vehicles, dos d'ells a la Comunitat Valenciana. A Chiva un ciclista ha resultat mort este cap de setmana després de ser atropellat per una furgoneta. I ahir també va morir a la ciutat de València un ciclista de 24 anys atropellat per un turisme..."

De tots els accidents ja n'havíem parlat durant el cap de setmana. El mort de Chiva era de feia dos dies. I alguns dels que esmenta que s'havien produït a altres llocs d'Espanya, de feia tres.

UNA GREU ERRADA: EL CAS DEL CLORETEL

Notícies 9 2a Edició 22/11/1999

La novena notícia d'aquell informatiu es referia a l'ús que es fa d'una substància anomenada cloretil com a droga. El cloretil és un esprai analgèsic que utilitzen habitualment els esportistes per als cops. En la presentació de la notícia es diu que els que l'usen com a droga són, sobretot, els joves, que l'esnifen, i que això pot resultar molt perillós. La notícia començava dient:

"Joves com estos són els potencials consumidors del cloretil..."

Es veien, sense cap efecte que ho evitara, uns grups de joves d'un institut de Sagunt, per tant majoritàriament menors d'edat. Després apareixia un farmacèutic que explicava què era el cloretil i que s'exigia recepta per a vendre'l. A continuació, uns joves amb la cara distorsionada, però que es veia clarament que eren els mateixos que havien eixit al començament del vídeo, amb una ampolla de cloretil en la mà, se l'aplicaven a la màniga del jersei i, immediatament, l'esnifaven.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Les imatges següents corresponien als mateixos joves del començament dient que ells no sabien res de l'ús del cloretil com a droga, encara que el text de la notícia ho posava en dubte.

El Comitè de Redacció considera que esta informació estava plena d'irregularitats.

En primer lloc, és un error assenyalar, mostrant-los, uns determinats menors i dir que són consumidors potencials d'una droga. Segon, mostrar imatges de com es consumeix la droga sense explicar que és d'una dramatització. És a dir, que no es tracta que s'haja filmat unes persones drogant-se sinó que ho han fet davant la càmera per tal que fóra gravat. Per últim, i molt més greu, és que l'ampolla de cloretil que apareix en les imatges i que usen els menors, no era d'ells, sinó que la va facilitar el mateix equip de Canal 9 que l'havia comprada en una farmàcia.

El tema, a través d'alguns membres del Consell d'Administració, va arribar a la fiscalia, que va arxivar la causa per considerar que la notícia no tenia la intenció de fomentar el consum de drogues. El Comitè de Redacció coincideix plenament amb esta opinió. Per nosaltres la gravetat del cas és:

No es va respectar la imatge d'uns menors implicant-los gratuïtament en un cas de consum de drogues.

No s'explicava que unes determinades imatges (la dels menors esnifant) eren una dramatització.

La droga (molt perillosa, segons havíem dit) que tenien en les seues mans els menors els l'havia facilitada el mateix equip de Canal 9.

I L'ORATGE, QUE NO FALTEN ELS TEMPORALS, LES PLUGES, EL FRED O LA CALOR

La nostra queixa en relació a esta obsessió per les notícies de l'oratge és que si ja tenen un bloc especial en l'informatiu, considerem que fora d'este només haurien d'anar fets excepcionals (catàstrofes o grans tempestes que trasbalsen de veritat la vida quotidiana). No és així. Qualsevol canvi de temps, que arribe el fred a l'hivern, la calor a l'estiu, o que ploja o faça vent, és suficient perquè ocupe un lloc entre les notícies i, evidentment, un lloc que podria anar a informacions més importants i realment noticioses.

Podem vore uns exemples d'este excés de notícies relacionades amb el temps i que, en cap cas, tenen categoria de notícia però que arriben a obrir els nostres informatius. Naturalment, i això encara és pitjor, s'han d'exagerar molt per donar-les una certa prestància.

Notícies 9 1a Edició 7/10/1999

"Hola, bon dia. Les pluges caigudes en les últimes hores estan provocant problemes a pobles i ciutats de la Comunitat Valenciana. A Xeraco, a la comarca de la Safor, bona part del municipi està inundada..."

Un informatiu del que passa a tot el món i que va destinat a tota la Comunitat Valenciana i no té res millor que oferir que a Xeraco una part del poble està inundada.

Una de similar la trobàvem uns dies abans:

Notícies 9 2a Edició 14/9/1999

"Hola, bona nit. El cel torna a despertar i anuncia que l'estiu s'acaba. Però passa que desperta amb gran virulència. Estes imatges són de Xàtiva. La pluja ha inundat molts baixos comercials. L'aigua ha banyat el centre i el nord de la Comunitat Valenciana. A València els trens han estat 40 minuts parats..."

Esta era la primera notícia un altre dia:

Notícies 9 1a Edició 3/7/2000

Cuarto Informe sobre Canal Nou

"Parlem de sequera. Comencen els mesos de més calor, els mesos en què més aigua es necessita a la Comunitat Valenciana. És redundant però cal dir-ho: ha plogut molt poc i als nostres pantans a penes queda aigua. Les autoritats fan una crida pel consum moderat i responsable".

Evidentment, com diu el text, tanta informació, i tant destacada, sobre obvietats que la gent pot vore només eixir al carrer, és redundant.

Un parell d'exemples, per acabar:

Notícies 9 2a Edició 22/10/1999

"Ahir pluges, ara vent. Un nou front de núvols arriba en estos moments a la Comunitat Valenciana. Quan se'n vaja atacarà el vent. Seran ratxes fortes, poden arribar fins a 50 quilòmetres per hora...".

Era la quinta notícia d'un informatiu que en portava vint-i-cinc.

Notícies 9 1a Edició 4/11/1999

"Se'ns acosten uns dies fresquets. Haurem de començar a traure la roba d'abric i preparar els sistemes de calefacció. Les temperatures baixaran fins arribar a l'interior de la Comunitat als zero graus. La previsió indica que el termòmetre tindrà una baixada de lleugera a moderada a partir de hui i al llarg el cap de setmana. Les màximes es mantindran semblants a les d'estos dies però notarem el fred de la tardor a la nit".

Era la setèima notícia d'un informatiu que en portava quaranta.

ELS INFORMATIUS COM A EINA DE PUBLICITAT I PROPAGANDA

ABOCATS A LA PROPAGANDA D'UN MÓN FELIÇ

La constant és: on hi ha problemes Canal 9 anuncia les solucions.

L'AIGUA. El dia 4 d'agost de 1999, quan més de 30 pobles de Castelló, València i el nord d'Alacant patien fortes restriccions d'aigua, els informatius de Canal 9 obrien així:

Notícies 9 2a Edició 4/8/1999.

"Hola, bona nit. Com estan? La falta d'aigua a les zones turístiques de la Comunitat Valenciana ja no és un problema. L'abastiment està garantit. Així ho ha confirmat hui el conseller d'Obres Públiques, José Ramón García Antón. Els punts més problemàtics, la localitat alacantina de Xàbia i la castellonenca de Xert diuen adéu a l'escassetesa d'aigua: han trobat nous pous que ja estan explotant".

A continuació, en la notícia, es començava amb esta afirmació:

"La qualitat i la quantitat d'aigua per al consum humà i per al reg és un problema que està apunt de passar a la història..."

LA JUSTÍCIA. Així arrancava este informatiu:

Notícies 9 1a Edició 3/7/2000

"Hola, bon dia. Una justícia més eficaç i útil per als ciutadans. Este és l'objectiu de la Ciutat de la Justícia de València. Un projecte pioner a tot el món que albergarà totes les infraestructures judicials de la ciutat. S'inverteixen més de 17.000 milions en la seua construcció i este matí el President de la Generalitat ha posat la primer pedra".

Cuarto Informe sobre Canal Nou

LA SANITAT.

Notícies 9 3a Edició. 17/4/2000.

"La Generalitat ha decidit variar la solució per a les llistes d'espera, ja que el pla de xoc ha funcionat molt bé. Si en el 95, 50.000 persones esperaven ser operades ara són 10.000. Una xifra que pot assumir perfectament la sanitat pública. Això precisament és l'objectiu de la nova estratègia: el Pla Exprés".

LA DESOCUPACIÓ. Obertura d'informatiu.

Notícies 9 2a Edició. 13/4/2000.

"Hola, bona nit. 13 d'abril, esta és la portada de les notícies de les 9. El primer titular fa referència a un dret fonamental, el dret a tindre un treball digne. Més de 1.000 persones trobaran feina en la Fira Emplea 2000 que ha sigut inaugurada fa unes hores pel President de la Generalitat".

PUBLICITAT DE TERRA MÍTICA

Abans que res, s'ha de començar fent un aclariment que els nostres directius segurament han tingut poc en compte a l'hora de plantejar-se el tractament informatiu sobre Terra Mítica: és un parc d'atraccions, molt gran però un parc d'atraccions, i més de 5/6 parts del seu capital és privat. És, doncs, un negoci d'unes determinades persones. Després, que el parc haja esdevingut un projecte emblemàtic del govern d'Eduardo Zaplana no ha de fer perdre de vista les dos consideracions anteriors.

Terra Mítica, ja abans de ser inaugurat, va omplir moltíssims minuts d'informatius. Només un parell d'exemples d'este permenoritzat seguiment de les obres:

Notícies 9 2a Edició 21/10/1999.

Faltaven deu mesos per a la inauguració. Però esta era la quarta notícia d'aquell informatiu:

"Terra Mítica esgota els dies que falten per obrir les portes. Quan això passe allí dins trobarem tot un univers de somnis de cartró-pedra. Tota l'escenografia i ornamentació estarà feta per artistes de València, Burriana i Alacant. Les obres estan adjudicades".

Més avant:

Notícies 9 2a Edició 15/6/2000.

Així arrancava l'informatiu a falta d'un mes i mig per a la inauguració del parc:

"Hola, bona nit... Esta és la sensació que vosté tindrà quan pugue al Magnus Colosus de Terra Mítica. La muntanya russa de fusta més gran de tot Europa ja funciona, estes són imatges en exclusiva de les primeres proves efectuades pels operaris nord-americans".

Immediatament després entrava una connexió en directe amb el parc per vore en funcionament l'atracció.

EL DIA DE LA INAUGURACIÓ DE TERRA MÍTICA SE LI VA ARRIBAR A DEDICAR EL 80 PER CENT DE LA SEGONA EDICIÓ DE L'INFORMATIU I ES VAN CENSURAR LES PROTESTES DELS BOMBERS.

Esta clar, però, que va ser el 27 de juliol de 2000 quan els informatius de Canal 9 es van comportar com perfectes gabinets d'imatge de Terra Mítica. Era el dia de la inauguració. Els informatius, que es van fer en directe des del parc, van ser quasi monogràfics sobre el nou complexe d'oci:

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Notícies 9 1a Edició. 27/7/2000. D'una durada total de 74 minuts en vàrem dedicar 38 (50%) a la inauguració.

Notícies 9 2a Edició. 27/7/2000. De 29 minuts que va durar, 23 (80%) foren sobre el parc.

Tants minuts van servir per explicar, atracció a atracció, cadascun dels racons de Terra Mítica, fins i tot, restaurant per restaurant. La informació va estar plena d'expressions que la convertien en pura publicitat. L'Estatut de Redacció diu en el seu article quart que el treball dels periodistes no pot tindre una finalitat publicitària però això es va passar del tot per alt quan les cròniques anaven plenes de paraules i frases com ara "lloc fantàstic", "s'ha pensat en tot perquè vostè disfrute", "espectacle grandios", "espectacular", "diví", "impressionant", "magnífic", "es respira equilibri i tranquil·litat", "no es poden perdre l'espectacle", "tots s'ho passaran bé", "hui es torna a escriure la història"... Fins i tot es recomanaven llocs per a menjar i botigues de regals.

En contrast amb tot això no hi va haver ni un minut per a dedicar-lo a altres qüestions d'interés informatiu al voltant de la construcció i posada en marxa del parc. Qüestions com ara el polèmic desenvolupament urbanístic, els dèficits de subministrament d'aigua, els problemes d'acabat de la gran muntanya russa, la manca d'espais verds, les atraccions que estaven a mitges o els accessos viaris que no estaven a punt no van aparèixer en cap moment.

A més, Canal 9 va censurar les protestes dels bombers a les portes de Terra Mítica. Més de 600 bombers es van enfrontar en una batalla campal contra la policia. Hi va haver 25 ferits. En altres cadenes es van poder veure imatges de càrregues policials, barricades de foc, intents d'asalt per part dels bombers, la policia disparant pilotes de goma. Nosaltres també disposàvem d'estes imatges però no les vàrem oferir. A la protesta dels bombers li vàrem dedicar 32 segons il·lustrats amb unes imatges ben poc representatives del que allà va passar, ja que mostraven uns incidents de molt poca consideració. Setmanes després, quan el Comitè de Redacció va protestar per la censura d'estes imatges, el Subdirector d'Informació, Pau Pérez Rico, ens contestà irònicament que no es va voler oferir imatges de violència en horari infantil.

Passada la inauguració, Canal 9 es va tornar a comportar com el gabinet d'imatge de Terra Mítica quan després d'uns incidents en el parc, el 31 d'agost, va abandonar el seu compromís informatiu i es va dedicar a estendre la versió oficial de la direcció del complex.

Aquell dia, desenes de persones van protestar airadament a Terra Mítica i van reclamar que se'ls tornara els diners. Acusaven al parc de tindre moltes atraccions fora de servei i de les llargues cues d'espera que havien patit. La direcció de Terra Mítica, conjuntament amb diferents portaveus del PP, van acusar implícita i explícitament al parc Port Aventura de Tarragona d'estar darrere de la protesta.

Els informatius de Canal 9 es van limitar a repetir les acusacions contra Port Aventura de la direcció de Terra Mítica i en cap cas es van preocupar de buscar cap més versió o als testimonis dels fets, que eren desenes i desenes de persones.

L'endemà, en els diaris vam poder llegir dos versions: la dels que havien protestat, que argumentaven que se sentien estafats i demanaven que els tornaren els diners de les entrades i la dels directius del parc, que parlaven de campanya de boicot i apuntaven Port Aventura.

Així va arrancar l'informatiu de la nit d'aquell dia dels incidents (i la tònica va continuar l'endemà):

Notícies 9 2a Edició 31/7/2000.

"Terra Mítica presentarà denúncia contra 8 persones que hui han intentat boicotejar l'obertura al públic del parc temàtic de Benidorm. El servici de seguretat del parc assegurava haver identificat als organitzadors de la protesta com a treballadors de Port Aventura. 150 persones s'han dirigit a les oficines del parc, on han insultat als treballadors i han protestat per les instal·lacions".

Les úniques declaracions recollides eren les del director de Terra Mítica, Miguel Navarro, i les del guardia de seguretat, que feia la conferència de premsa amb ell. De l'amenaça de Port Aventura de querellar-se

Cuarto Informe sobre Canal Nou

contra Terra Mítica per calúmnies mai es va dir res. De la denúncia de Terra Mítica contra el boicotejadors que nosaltres vàrem anunciar tampoc se'n va saber mai més res.

PUBLICITAT DE LA PRÒPIA EMPRESA

En els últims temps s'ha convertit en habitual que, de tant en tant, s'incloguen en els informatius el que en la casa s'anomena "autobombos". Es tracta d'informacions que presenten a Canal 9 com a líder d'audiència i recull diferents èxits de la cadena. La inclusió d'estes dades en el informatiu no és gratuïta, es tracta d'aprofitar el rigor que se li suposa a un espai de notícies per fer una publicitat, encara que això vaja precisament en contra de la mateixa credibilitat del programa.

CANAL 9 ÉS L'ÚNICA CADENA DE TELEVISIÓ QUE UTILITZA ELS SEUS INFORMATIUS PER FER-SE PUBLICITAT SOBRE AUDIÈNCIES.

El Comitè de Redacció considera del tot legítim que l'empresa, al llarg de la programació, com a peces publicitàries, faça autopromoció. El que va en contra dels principis bàsics de la nostra professió és que això es faça dins dels informatius, amb el mateix format que la publicitat que hi ha entre programes i aportant dades d'audiència parcials i sesgades. No oferim mai dades globals sinó que esperem que hi haja alguna dada parcial que siga positiva (un èxit de Tómbola, una bona audiència de dilluns a divendres a la vesprada...) i la presentem com si d'un triomf absolut es tractara. Tornem a dir que fer això com a publicitat pot resultar enganyós però, com a Comitè de Redacció no tenim res a dir. Però que es faça dins dels Notícies 9 és una manca de respecte a l'audiència i als professionals que hi treballem. Oferir, per exemple, mensualment, les dades completes i globals d'audiència podria ser una bona informació però disfressar de notícia el que és pura publicitat i fer-ho només quan hi ha una dada bona oferint-la parcialment, és pura desinformació.

A continuació, a tall d'exemple, podem vore el text d'una d'estes suposades notícies. El contingut d'esta informació va arribar a la Redacció ja elaborat i provinent del despatx de la directora de Canal 9, Genoveva Reig.

Notícies 9 1a Edició 17/3/2000.

"Anit va ser la segona emissió de Tómbola més vista en els seus tres anys d'història. El programa presentat per Ximo Rovira va acosguir una audiència global de quasi el 42 per cent. Ahir, coincidint amb el tercer aniversari del programa, el convidat va ser Antonio David Flores, que va contar en exclusiva moltes revelacions sobre la relació amb Rocío Carrasco. L'audiència de Tómbola al llarg de tres anys mostra uns resultats d'audiència espectaculars. Anit va ser novament el programa més vist del dia a la Comunitat Valenciana. Després d'Informe Semanal, Tómbola és el programa amb més temps d'emissió ininterrompuda a Espanya..."

FUTBOLITIS

Quan hem vist l'estudi per temes dels continguts dels nostres informatius, ja hem vist que l'atenció al futbol és clarament superior a la que es dona a qualsevol altra qüestió. Una quarta part dels nostres informatius s'ocupen normalment del futbol. En dates assenyalades molt més: només cal vore que quan el València va arribar a la final de la Lliga de Campions fins i tot hi havia un microespai al respecte dins dels noticiaris.

Només volem ací deixar clar que l'atenció al futbol no té res a vore amb el seguiment de l'esport en general, justament al contrari. En el capítol "altres esports", moltíssimes informacions no troben lloc en els Notícies 9 (per cada notícia d'un esport que no siga futbol en donem 5 de futbol). Podem vore algun exemple:

Notícies 9 2a Edició 5/7/2000

El nadador castellanenc David Ortega es va proclamar Campió d'Europa. Canal 9 no va donar la notícia. En aquell informatiu hi havia 6 notícies de futbol, una de bàsquet del Pamesa i dos breus sobre el Tour i la tennista Ana Kurnikova.

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Notícies 9 1a Edició 21/7/2000

Espanya jugava la semifinal de la Copa Davis contra Rússia. Els espanyols havien guanyat el primer partit. Aquell dia es van donar 12 notícies de futbol però el tennis no va tindre lloc en els nostres informatius.

Esta manca de sensibilitat dels responsables dels informatius en relació a altres esports que no siguen futbol respon al advertiment de la mateixa directora de la cadena, Genoveva Reig. Reig diu que només dóna audiència el futbol.

LA SUPERFICIALITAT O EL "ACÍ VAL TOT"

FRIVOLITATS DE TOT INAPROPIADES

Notícies 9 2a Edició 26/10/1999

Deia la presentació:

"Que els funcionaris es convertixquen en autèntics servidors públics. Esta és la finalitat de la reforma de la Llei de la Funció pública Valenciana..."

Segurament milers i milers de funcionaris pensen que ells ja són veritables servidors públics.

Però esta és molt pitjor:

Notícies 9 2a Edició 29/7/1999

Havíem obert l'informatiu amb el desmantellament de la Base Aèria de Manises. I la segona notícia es presentava així:

"Inici d'altura en les notícies de la nit. Perquè allà dalt es torna a repetir la tragèdia. Accident a la muntanya. Ha mort un espanyol de 23 anys als Andes..."

Mor un alpinista i parlem d'un inici d'informatiu d'altura...

LA IMATGE DE LES PERSONES EXIGEIX RESPECTE

En este punt s'ha de destacar l'informatiu Notícies 9 2 Edició 14/1/2000, en la seua aposta pel sensacionalisme i l'espectacularització, com un exemple de falta de respecte a l'ètica professional dels informadors i, el que encara és més greu, a la dignitat de les persones.

Aquell divendres 14 de gener, un comissari de policia d'Alacant, Jesús Garcia, va morir poc abans del migdia d'un infart mentre estava declarant a l'Audiència Nacional com a testimoni en un juí lligat al cas GAL. Les imatges del moment de la mort estaven gravades.

Es pot entendre, que no estar d'acord, que les presses a l'hora d'editar les imatges de cara al Notícies 9 1a Edició portaren a l'error d'oferir en primer pla els estertors del comissari, els seus ulls en blanc.

El més greu és el que va passar en l'informatiu de les 21.00 hores. Aquella vesprada, fins i tot en tertúlies en les ràdios i les televisions, en totes les redaccions es va reflexionar sobre com tractar eixes imatges per oferir-les als espectadors però respectant la dignitat d'aquell home mort i el dolor de la seua família.

El Notícies 9 2a Edició, lluny d'aplicar algun tractament a les imatges per evitar la cruesa del matí, les va tornar a oferir igual però més vegades. De totes les cadenes que es poden vore a la Comunitat Valenciana (i cal recordar que la família del comissari viu a Alacant) només Canal 9 va emetre la dramàtica imatge de

Cuarto Informe sobre Canal Nou

forma completa. Vàrem revisar el que van donar i com ho van fer els diferents canals i este és el resultat:

TVE, Tele 5 i Canal Plus van oferir entre 5 i 7 segons d'imatges posteriors a l'infart, quan ja estaven atenent al comissari i tapant-lo parcialment. Antena 3 va donar el moment de l'infart però sense que se li vera la cara a Jesús García. Van posar una trama, un filtre a la imatge.

Canal 9 va emetre el moment de l'infart, primer en l'avanç de les 19.30 hores, i després dos vegades més. Sempre es va oferir integrament el primer pla del comissari. En total 19 segons d'agonia.

El Comité de Redacció va enviar als màxims responsables de la cadena, començant per la directora Geneova Reig, la seua disconformitat amb el tractament donat a eixa notícia. El seu silenci, el que ningú haja dit públicament, que ni nosaltres com a professionals, ni l'audiència, ni molts menys la família i el mateix mort, ens mereixíem una indignitat pareguda, els converteix en màxims responsables. Ens temem que en el futur podem tornar a trobar-nos amb un cas paregut.

Juntament amb la protesta esmentada, reclamàrem als nostres directius l'elaboració d'unes normes d'ús intern sobre el tractament d'imatges desagradables o escabroses. Fins i tot presentàrem una proposta que van dir que s'estudiarien. D'això fa deu mesos i encara no hem rebut cap resposta.

LA IMATGE DELS MENORS. Ja hem comentat adés el cas del cloretil i com, aquell dia, no es va respectar la imatge d'uns menors d'edat tal com obliga la llei i els principis bàsics de la professió. Parlem ara de dos casos més:

Notícies 9 1a i 2a Edició 4/4/2000

En els dos informatius vàrem donar el nom complet i uns primers plans de la cara del menor d'edat que havia matat amb una espasa de samurai els seus pares i la seua germana a Múrcia.

A partir de l'endemà,, en posteriors referències, al xiquet ja se li va tapar el rostre amb una trama.

Notícies 9 2a Edició 29/5/2000

Es va mostrar la cara d'una de les detingudes a San Fernando (Càdis), l'altra portava caputxa, per haver matat a una xica. Eren dos menors de 16 i 17 anys. Aquell mateix dia, el fiscal que portava el cas va fer una conferència de premsa advertint que les detingudes eren menors i s'havia de preservar la seua imatge. Nosaltres vàrem dir que una de les dos era major d'edat (cosa que no era certa) i vàrem difondre la cara.

NO RESPECTAR LA PRESUMPCIÓ D'INOCÈNCIA

Notícies 9 2a Edició 26/10/1999

El llenguatge solemne i sensacionalista ens porta a perdre de vista que la gent és innocent fins que no se la condemna.

"Hola, bona nit. Cada volta que un incendi arrasa part del nostre patrimoni natural, a tots ens ve pel cap un desig: que atrapen el culpable. (ací apareixien les imatges d'un detingut) I, en este cas, atrapat. Este home. 35 anys...".

Després se'l qualificava de presumpte piròman però, abans, ja se l'havia condemnat i de forma absolutament rotunda.

SENSACIONALISME I EXAGERACIÓ I

Este és el llenguatge amb què arranquem un informatiu:

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Notícies 9 2a Edició 4/1/2000

"Hola, bona nit... Tragèdia sobre la neu. Foc i mort sobre la neu. Catàstrofe ferroviària. Xoc frontal de dos tren de passatgers a 200 quilòmetres d'Oslo. No paren de traure cadàvers de la ferralla. Després de la col·lisió s'ha produït un incendi. De moment el balanç és de 7 morts però hi ha més de 30 desapareguts"

SENSACIONALISME I EXAGERACIÓ II

Notícies 9 1a edició 10/12/1999

Obrim amb la notícia que un grup de xiquets valencians han passat una odissea aèria.

"Ha sigut una odissea de 24 hores. Trenta-sis xiquets de la Comunitat Valenciana han passat part de la nit a l'aeroport de Barajas. El motiu ha sigut el caos aeri arrossegat des del final del pont. Fins a les tres de la matinada els menuts no han trobat un hotel per a allotjar-se. Tenen entre 4 i 13 anys i pertanyen al cor Niños Cantores Divisi, de València. Venien d'una gira per les Açores i un retard en el vol ha provocat l'incident."

El cas és que els xiquets que havien d'haver arribat a València la nit anterior ho havien fet al matí següent. Sempre havien estat amb els monitors, els pares havien sabut immediatament que s'estava produint el retard i on estaven els xiquets, havien tingut hotel durant la nit i ells arribaven cantant i declarant-se divertits. Per a nosaltres, això va ser una "odissea aèria" i la notícia més destacada del dia. La més destacada entre totes les coses que aquell dia havien passat al món i per això anava obrint l'informatiu.

SENSACIONALISME I EXAGERACIÓ III

Per culpa dels excessos de sensacionalisme ens trobem amb situacions com esta:

Notícies 9 2a Edició 22/11/2000.

"Hola, bona nit. L'hivern perpetra una transgressió al calendari. Arriba un mes abans i es queda de forma definitiva. El fred no se'n va..."

Això era dilluns a la nit. L'endemà, la notícia sobre l'oratge començava així:

Notícies 9 1a Edició 23/11/2000.

"Després del gelat cap de setmana, la normalitat arriba lentament als pobles de la Comunitat Valenciana..."

Obsessió per l'oratge sumat a sensacionalisme i el resultat és quedar en evidència d'un dia per un altre.

SENSACIONALISME I EXAGERACIÓ IV

No és nou. El Comité de Redacció, sempre que ha passat, ho ha denunciat però reincidim en l'error: ens els informatius de Canal 9, per fer més atractiu el plantejament d'una notícia, no hi ha cap escrupol per fer vore que un simulacre d'accident ha sigut un accident real. Primer es ven la catàstrofe i, després, s'explica que era un simulacre. Exemple:

Notícies 9 1a Edició 17/5/2000.

"La publicitat ens demana pas. Al tornar ens farem ressò de l'accident que ha tingut lloc este matí en l'aeroport de l'Altet, a Alacant. Un avió s'ha incendiat en aterrar. Quinze persones han mort i 43 han resultat ferides. Però no s'alarmen. Es tractava d'un simulacre..."

INFORMATIUS SENSE NOTÍCIES

Cuarto Informe sobre Canal Nou

A força de fugir de qüestions polèmiques i d'optar per allò més superficial, a vegades, ens ixen informatius on costa trobar alguna cosa que es merezca la categoria de notícia. Parlem de l'apartat dedicat a Comunitat Valenciana, per on arranquen els noticiaris. Un exemple:

Notícies 9 1a Edició 15/9/1999.

Hui entra en vigor el decret del govern que rebaixa el preu dels medicaments.

Hui ha començat la campanya de vacunació de la grip a la Comunitat Valenciana.

Ha passat l'alerta de pluges.

Balanç de les perdues per culpa del granís.

Ahir hi va haver ruixats intermitents al sud d'Alacant.

La pluja està a punt de provocar un accident greu d'un avió a Girona.

Els mercats municipals davant el dilema d'obrir de vesprada.

El Govern de la Generalitat presenta un pla de modernització de l'Administració.

També començarà el curs a l'escola per a xiquets malalts de l'Hospital de La Fe.

Seminari de químics i farmacòlegs a València.

Empresa Ferro Enamel inaugura instal·lacions a Almassora.

Ahir es va representar a València l'opera Tosca en homenatge a Alfredo Kraus.

Hui comença la verema a Utiel-Requena.

En la Pobra de Vallbona col·loquen espantalls per protegir les collites.

Comença la temporada de plantació de cols a la Ribera.

DOS MINUTS I MIG PEL GATET I 40 SEGONS PEL CAS PINOTXET

Notícies 9 1a edició 6/10/99

El rescat per part dels bombers d'un gat que s'havia quedat penjat dalt d'un arbre a Alacant va mereixer dos minuts i mig d'informatiu. El seguiment del cas Pinochet, que aquells dies estava en plena lluita processal a Londres, només va ocupar 40 segons.

La qüestió del gat va tindre un lloc en els titulars que donen pas a la segona part del informatiu i hi havia dos talls de veus de diferents testimonis sobre com els bombers havien rescatat l'animal, com també diferents moments en què desapareixia el so del periodista per tal que es poguera escoltar com els veïns el cridaven.

UN GOS QUE SUMA I, PER QUÈ NO? UN BURRO QUE VOLA

Notícies 9 1a edició 24/12/1999

Cuarto Informe sobre Canal Nou

Pràcticament dos minuts d'informació per presentar un gos de Sagunt que sap sumar.

L'entradeta de presentació deia:

"Sumar, restar o treure el fem són activitats habituals a les que no donem cap importància: però sí li'n donem si qui les fa no és una persona, sinó un gos. A Sagunt hem trobat Trasto. Un gos que en tan sols quatre mesos ha après a fer operacions matemàtiques i moltes coses més. És un mag, un bon ajudant en casa i porta camí de convertir-se en tot un prodigi digne de vore".

En la notícia es veia, suposadament, el gos sumar i mostrar altres habilitats. Es destacava la seua intel·ligència fins el punt de considerar-lo "un dels animals més intel·ligents del món".

El que no s'explicava en cap moment és que el gos en qüestió era propietat d'un màgic i que es tractava d'una atracció més de l'espectacle. És a dir, la capacitat matemàtica del gos és ni més ni menys que un simple truc. Incloure això com a notícia i no oferir totes les dades demostra la concepció que es té del rigor informatiu més bàsic. Seria com haver dit en el seu dia que havia desaparegut l'Estàtua de la Llibertat i no afegir que es tractava d'un truc del màgic David Copperfield.

Notícies 9 2a edició 5/4/2000.

Una notícia que es pot relacionar amb l'anterior és esta que es refereix a una espècie de burra en perill d'extinció. El to no és, ni de lluny, el que s'espera d'un noticiari televisiu. Més d'un minut d'informació sobre la burra. Esta era l'entradeta:

"És una burra i no pot negar-ho. La seua espècie està en perill d'extinció però ella no ho sap. Forma part d'un grup estranyíssim, de burrets de pura raça africana. La seua mare, Marta, sempre està a l'aguait i té la mamella a punt per a donar-li. Però a l'hora de les tendresses, Mònica no busca sa mare. Nascuda a Borriol fa 5 dies, ja s'ha guanyat l'afecte de tots. És una burra llesta".

Burjassot, 20 d'octubre de 2000.

EL COMITÉ DE REDACCIÓ

Roberto Ortín Julià Álvaro Josep López

Josep María Galbany Artur Balaguer

ANNEXES

I